

Külföldről keresik hozzátartozóikat

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 JANUÁR 30.
5707 SÓVÁT 9.

Február elsején

Ünnepi az ország a Magyar Köztársaság kikiáltásának első évfordulóját. Súlyos küzdelmekkel teltett esztendő pergett le, a demokrácia tartó pillérei építésének és megerősítésének elszánt rendíthetetlen akarásával. Gigászi küzdelmet kellett folytatnunk Párisban, a béketárgyaláson, az ország életképességéért és fejlődési lehetőségeiért s nem rajtunk mulott, hogy a világhatalmi szempontok nem engedték teljesedni jogos kívánságainkat s vágyakozásainkat. Nagy árat kellett fizetnünk az elmúlt rendszer büneiért, esztelen gonoszságaiért és vakmerő kalandor-kísérleteiért.

Másfelől azonban döntő csalát nyertünk idehaza: a forint-stabilizáció frontján s ezzel megteremtettük az alapját annak, hogy a megmaradt ország életlehetősége, fejlődési törekvése és megújhodni akarása akadálytalanul érvényesülhessen. A demokrácia sziklaszilárd várának megépítésére összefogott az ország minden józan ítéletű polgára: munkás, paraszt és haladó értelmiség s ezt az egymásba kapcsolt láncot nem tudta szétszakítani a fasizmusnak az az elszánt és a multat visszahozni akaró botor, vagy gonosz csapata, amely földalatti leszállásból akart reátmadni a demokrácia életutjára.

Amikor a Köztársaság első évfordulóját ünnepeljük, nem-

csak az elmúlt év tizenkét hónapjára, hanem az elkövetkezendőkre is kell gondolnunk. Elszántsággal, hittel és akarással ragaszkodunk a demokráciához, minden erőnk felajánlásával veszünk részt annak további kiépítésében, azzal a rendíthetetlen meggyőződéssel, hogy a demokrácia és csakis a demokrácia lehet megvalósítója és védője az emberi jogoknak, az emberi egyenlőségnek és a minden embert egyformán megillető életlehetőségnek.

★

És az emlékezésnek ezen a napján hadd szálljon szavunk őszinte tisztelettel és igaz megbecsüléssel a Magyar Köztársaság elnöke: Tildy Zoltán felé. A Gondviselés a megpróbáltatás és küzdelmek nehéz napjaiban olyan férfit adott az országnak, akit joggal, érdemeiért ültethetett a Köztársaság elnöki székébe... Olyan férfit, aki papi hivatásának legszebb értékeit és tanításait vitte bele a magyar közéletbe. Tildy Zoltán a „vir integer” megtestesítője, magas tiszttségében pártokon felül állva őrzi és óvja az ország legfőbb értékét: a békességet, s minden embernek kijáró jogot a félelemnélküli és gáncstalan élethez. Kívánjuk, hogy a Magyar Köztársaság az ő vezetésével jusson el e törekvés maradéktalan beteljesüléséhez.

Hidrombolók

Irta: dr. Váradi Jenő

Nem hittem a szememnek, mikor a Magyar Nemzet január 22-iki számában olyan felíratú cikket olvastam, hogy: „A zsidó ellenzék Balogh István államtitkárnál”. Hát ilyen is létezik? Alakult talán valamilyen „Ellenzéki Zsidók Országos Társadalmi Szövetsége” nevű csodabogár? Akadtak valóban, akik belső árnyalati ellentéteket csak úgy vélnék orvosolhatni, hogy elmennek a Páterhez? És ezt a szerepet még tiszteletreméltó régi politikus sem restelli?

Valahogyan úgy érzem, hogy az emberek nálunk nem olvasnak ujságot. Nem veszik észre, hogy a demokrácia nagyon komoly valami, hiszen nem is olyan régen az egyik munkáspárt olyan határozatot hozott, hogy kiközösíti azokat, akik felelőtlenül memorandumot helyeznek el külső berkekben. Talán nem kell fejtegetnem, hogy nemesak az egyszerű etika ellen vétének olyanok, kik a zsidóság belső ügyeit végigvonszolják a fórumon. Talán hangot adhatok a felháborodott közvéleménynek, amely ezt az eljárást súlyos árulásnak tekinti. Sem illetékesség okából, sem jó izlés alapján nem lett volna szabad a törpe kisebbségben levő „Ellenzéki” csoportnak jogorvoslatért olyan helyhez folyamodnia, mely minden kétségen kívül jóhiszemű ugyan, de maga is kinos hely-

zetbe jutott ezáltal. Talán még sem katolikus paphoz kell fordulni zsidó kérdések ügyében!

A kitünő memorandum-szerkesztők kis társasága új választásokat kíván. Ezeket szívesen látja mindenki, hiszen a Pesti Izr. Hitközség megalkotta időközben a demokrácia elveinek mindenben megfelelő, becsületes új szabályzatát. Mindenki a maga legjobb meggyőződése szerint járulhat majd az urnák elé. Nem kétséges az eredmény sem: az aknamunkát a választók fogják legjobban elítélni és bizony nem lesz helyük hidrombolóknak többé a zsidó közéletben.

Az általam idézett cikkben azonban valami olyat is olvastam, hogy valami felelőtlen tiltakozás történt a zsidóságnak a hazai magyarságtól szándékolt állítólagos elkülönülése tekintetében. Mégis csak felháborító, hogy ilyen mernek mondani. Ez már több a felkinálkozásnál! Ezt mifelénk kutmérgezésnek hívják. Talán szabad ezt a legfrissebb történelemhamisítást helyreigazítanom: valóltan, hogy akár a zsidóság tömegei, akár hivatalos vezetősége bármikor ilyen törekvéseket mutatott volna. Éppen ellenkezőleg. Arról nem tehetünk, hogy minden jó szándékunk és minden áldozatunk dacára, sem a

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

multban nem fogadtak be bennünket, sem a jelen nem viseltetik megértéssel irántunk, mindig jó magyarok voltunk, mindig előljártunk a példával, mindig megtagadtuk külföldi testvéreinket. Jutalmunk: sárga folt, gettó és krematórium volt.

Dehogy akarunk mi külön tömörülni. Eszünk ágában sincs bármilyen különállásra törekedni, csak emberi méltóságunkat védjük és a felelemnélküli életet követeljük. Elvárjuk, hogy azok a zsidók, akik résztvesznek az ujjaépítő demokrácia munkájában, egyenlő jogokhoz jussanak. Valljuk, hogy akik felejtetni nem tudnak és az őshazába vágyanak, oda szabad emberek módján mehessenek. Árulóknak tekintjük, aki ezt megakadályozza, — ha közülünk való és ellenségnek, ha kívülálló. Nagyon nehezen épülnek az új hidak, de könnyű azokat aláaknázni. A hivatásos hidrombolók azonban vigyázzanak, mert a zsidó közösség résen van. El a kezekkel! Tényleg azt kell hinnem, hogy nem olvasnak újságot. Nem is olyan régen olvashatták volna, hogy Kővágó polgármester mondott olyat: „Az álmagyarokdás a gázkamrákba vezet!” Mint a gázkamrák halottainak gyászszós hozzátartozói, bizonyára még több joggal juthattunk mi is erre a megállapításra. Ezért üzenem erről a helyről a felelőtlen hidrombolóknak, hogy hagyják abba álmagyarokdásukat. Ne tolakodjanak, mert a szekér őket úgy sem veszi fel. Ne keressenek orvoslást más egyháznál és külső más tényezőknél. Eligazítjuk mi a magunk dolgát saját berkeinkben és biztosíthatom a felelőtlen rágalmazókat, hogy nem marad el a válasz, mikor az urnánál találkozunk. Nem látván a fától az erdőt, úgy látszik, azt sem tudják, hogy a fővárosi zsidóság 80%-a teljesen egységesen sorakozik fel a mai vezetőség mögött. Husz százalék ingadozókból, félrevezetett testvérekből és egészen kicsiny részből, minden áron az éle tőrekvő, de jogcím nélkül való, akarnokokból áll.

Nem szívesen hivatkozom más egyházakra, hiszen a demokrácia azt látja, hogy sok esetben egyes egyházak irányító köreiben bujkálnak az ő ellenségei. Csak arra hivatkozom, hogy a zsidóság az Irás népe lévén, tud olvasni is. Elolvastuk azt a szerencsétlen és felelőtlen nyilatko-

zatot. Ugy érezzük, nincsen helyük a mi közéletünkben idegenvezetőknek, árulóknak és hidrombolóknak. Hogy bizonyítsam, mennyire ismerem a magyar értékeket és mennyire nem járok a hazai magyarságtól különvált utakon, idézem Petőfit, mikor azt írja Vörösmartynak: „Nem én téptem le a babért fejedről, magad tépted le azt onnan.”

Értsen belőle mindenki és el a kezekkel az ujjaépítés művétől!

A Dal Szombatja

e heti szent szombatunk. Ezen a napon az egész világon mindenütt, ahol zsidók élnek és imádkoznak, felhangzik a Dal — Izrael Öröme. Kivonult a zsidó nép Egyiptomból a rabszolgaság honából s Mózes a nagy mester átvezette népét a Sásenteren: a gyűlölet tengere kettévált Isten népe előtt. Amikor pedig visszatértek medrükbe a mély vizek, elnyelték a gyűlölet hadát. Akkor szólalt meg Izrael lelkében az Örök Dal, amely zengi minden időkben Isten dicsőségét és Isten népének győzelmét a pusztítás és gyűlölködés mindig újraledő szelleme felett.

„És meglátta Izrael a hatalmas kezet, amellyel cselekedett az Örökkévaló az egyiptomiakon és félt a nép az Örökkévalót és hitt az Örökkévalóban és Mózesben az ő szolgájában. Akkor énekelte Mózes Izrael fiaival ezt a dalt az Örökkévalónak...” Minden korok zsidó gyermeke újra éli a felmagasztalásnak azt a pillanatát, amikor a rabságból a szabadságba vezeti Isten a zsidó lelket. Minden időkben van egy történelmi pillanat a zsidók számára, amely kivonulás az egyiptomi rabságból. Ilyenkor e himnusz szárnyain égi magasságokba emelkedik a diadalmas szabad zsidó lélek: „Az Örökkévaló az én erőm és az én éneke és ő volt az én segítségem; ez az én Istenem, akit dicsőíték, atyám Istene, hadd magasztaljam Őt!”

Ez a győzelmi ének a multban szólalt meg, a zsidó történelem útjának kezdetén, de mindig a jövődöntő szől és zeng az örökkévalóságig: nem a mult éneke, hanem a jövő dala. A zsidó történelem sok szenvedése, vérhullása és könnyezése mind nincs benne; nem panaszdal, nem a bánat, elégiája, hanem minden küzdelem és minden szenvedés történetén túl a zsidó lélek örök hite szól benne.

„Ki olyan, mint Te, a hatalmasok között, ő Örökkévaló? Ki hozzád fogható,

szentségben magasatos, dicsőségben félelmetes, csodaművelő? Kinyújtottad jobbodat, elnyelte őket a föld. Vezérelted kegyelemmel ezt a népet, amelyet megváltottál; hatalmaddal terelted szentséged hajléka felé.” Hol van költő, amelyiknek lantján ilyen poézis felcsendülhet? Hol van művész, akinek ihletése szent harmóniáknak ilyen megérzésre képes? Ez a dal egy nép lelkének legmélyén fogant, ott, ahol a legemberibb érzés, az istenhit él.

Egyben a legszentebb emberi vágyakozás — a szabadság vágya teljesedik benne. Az önkény, az elnyomás, a visszavonás, a bosszu haragja mindig újra meg újra elhatalmasodik az emberiség életén s ilyenkor legfőképpen a zsidóságra nehezedik pusztító sulya. Am ebből a küzdelemből mindig győztesen kerül ki a zsidó nép: tengernyi véráldozat, ezrek, százezrek elhullása árán is fennmarad Isten népe, mert hite a szabadság vágyának és akarátának összforrásából fakad. A gonoszság gyűlöletből hevül, az embertelenség bosszúból táplálkozik, a zsarnokság szülőanyja mindig igazságtalanság, ezért az örök küzdelemben, a fény és sötétség harcában mindig a fénynek kell győznie. Így van értéke az emberi életnek, ez az üdv, öröme az emberi létnek, a szabadság vágya a legszentebb kincse az emberi léleknek — a megváltás reménye, hite pedig az értelme a zsidó léleknek.

Ennek a reménységnek, hitnek megigazulása, a boldogság égi fényének ragyogása a Dal. Ezt énekeljük szent szolgálatban Izrael öntudatos büszkeségével, történelmi bátorsággal, a jövőbe néző öntudattal. Ez hitvallása a szent imában felolvad, dalban új-jongó zsidó embernek, aki így énekel a hétnek minden napján: „Az Örökkévaló uralkodni fog mindörökké!”

KATONA JÓZSEF

Klubavató ünnepség

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének (MAZOT) V. körületi tagozata január 30-án, csütörtök délután 3/4 órakor klubavató ünnepélyt rendez, V. Szent István-körút 1. I. emeleten lévő új helyiségeiben. Az ünnepség programja: Pauncz Gyula megnyitója után, Stöckler Lajos az Országos Iroda és a Pesti Izr. Hítközség elnöke mond beszédet. Dr. Földes István a MAZOT elnöksége nevében, Salamon Mihály a Magyar Cionista Szövetség nevében szólalnak fel. Az avató imát dr. Katona József rabbi mondja. Dr. Herskovits Fábán rabbi felhívást intéz az V. körület zsidóságához a zsidó egység megerősítése érdekében. Karvaly László főkantór szólókat énekel, Róbert Mária zsidó költők verseiből ad elő, Zárószót mond dr. Végházi István. A klubavató ünnepségre, amely a zsidó társadalomnak nagy eseménye lesz, minden zsidó hittestvérünket szeretettel várja az elnökség.

Felhívás

árván maradt zsidó gyermekek ügyében

Gyakran közlik velünk hitestvéreink azt a kívánságukat, hogy szeretnék elveszett gyermekük helyett egy árván maradt zsidó kisgyermeket örökbe fogadni.

Ezért azzal a kéréssel fordulunk hitestvéreinkhez, ha ilyen árván maradt zsidó gyermek van a rokonságukban vagy ismeretségi körükben, közöljék velünk azonnal (Pesti Izr. Hítközség Vallásoktatási Ügyosztálya, Budapest, VII., Sip-u. 12. III. em. 51.).

Bizonyára minden randes zsidó ember elsőrendű kötelessége fogja érezni, hogy segítsen a lehető legteljesebb érzelmi pótlás megszerzésében a szülőtől megfosztott zsidó gyermek és a gyermekétől megfosztott zsidó szülő számára.

Természetesen a gyermek anyagi és erkölcsi jövőjét illetően vállaljuk a ránk bízott felelősséget.

Pályázati hirdetés

A berettyóújfalui aut. orth. izr. hítközség a „Miltner-hagyaték”-ból két menyasszony részére

kiházásitási segélyére

pályázati hirdetés. A segély kb. 500-500 forint. Az esküvőnek a január 31. napján (febr. 18-án és márc. 14-én) kell megtörténnie. Pályázati kérvények vallásos életmód és moralitás igazolásával, fenti hítközség címére küldendők. Roknokat előnyben.

Határidő február 8.

Berettyóújfalui, 1947 január 19.

Friedmann Antal, hitk. elnök.

Markovits Gyuláné, hitk. jegyző

Gettó előtt — gettó alatt

írja: Stöckler Lajos

Ferenczy csendőralezredes-ről már ekkor tudtam, hogy a vidéki deportálásokat ő csinálta. Soha egy pillanatig sem láttam benne mást, mint a vidéki zsidóság szadista hóhérrát. Ezenközben, jóformán naponta, jöttek a hírek, hogy az ország különböző részein még vannak megközelíthetetlen zsidó internálótáborok. Erről pontos felvilágosítást csak Ferenczy adhatott. A Pártfogó Irodában működő, fáradhatatlan, a zsidó közösségi érzéstől áthatott Vida Miklóssal tárgyaltam Ferenczy-nél először ebben az ügyben. Vida is első perctől kezdve, mindennél fontosabbnak tartotta a deportáltak ügyét. Nem lepett meg bennünket Ferenczy cinikus magatartása, bár mindenkor a legudvariasabb külső formák között fogadott minket. Nem cáfolta, de nem is erősítette meg a vele közölt híreket. Többször eredménytelen próbálkozásunk után felszólított, írásban tegyünk előterjesztést, hogy a táborokban levőkön hogyan kívánunk segíteni. Természetesen ennek sietve tettünk eleget. Körülbelül egy hónap múlva sürgetésünkre Ferenczy írásai közül elővette előterjesztésünket azon kommentárral, hogy a belügyminiszternek referálta. Az akcióra saját kezűleg rávezette ezt, avval, hogy „a belügyminiszter a kérésnek helyt adott”. (1944 IX. 21.) Párhuzamosan a mi akciónkkal, velünk egyetértésben, a svéd követség és a svéd Vöröskereszt is állandóan ostromolta Ferenczyt, hogy meg tudják venni a magyarországi táborok. Még ma is fogcsikorgatva és borzadva tudok csak visszaemlékezni, hogy mialatt mi kétségbeesve kutattunk szerencsétlen testvéreink után, ez a gyáva gyilkos milyen szemérmellett egykedvűséggel tudta végighallgatni tárgyalásainkat. Ugyanakkor már a „belügyminiszter ur” épp oly jól tudta, mint ő maga, hogy egy sincs az ország területén. Két ilyen nyom bizonyult csak valósnak; Miskolcon a németek szakmunkásokat foglalkoztattak szigorú és megközelíthetetlen elzárttságban. Baján ugyanígy volt. A többi táborhely: Kéked, Hollóháza stb. mind misztifikációnak

bizonyult. Ferenczy odáig ment szemérmellett aljasságában, hogy felszólította a csendőrküldeti parancsnokságokat, adjanak jelentést, van-e parancsnoksági területükön ilyen tábor. Sorra jöttek a nemleges válaszok, de mindez hosszú hetekig tartó tárgyalások eredményeként. Még arra is képes volt, hogy felajánlotta, hogy autójával velem jön kivizsgálni egy Huszt melletti helységet. — Mindezt, már ismerve Auschwitz és a többi halálgár működését.

Egyidejűleg ezen meddő kísérletezéssel, létrehoztam egy bizottságot, mely a külföldre hurcolt zsidóság megsegítésén dolgozott. Ekkor már pontos, megbízható híreink voltak Ausztriából. A svéd követség, svéd Vöröskereszt, svájci követség, Nemzetközi Vöröskereszt, Keresztény Zsidók Szövetsége, Cionista Szervezet, Hadviseltek Bizottsága vettek részt a munka megindításában. Már az első megbeszélésen Wallenberg svéd követési tiltár bejelentette, hogy nagyobb mennyiségű ruhaneműt és gyógyszert sikerül a célra Svédországból beszerezni. Természetesen mint-hogy másképp nem láttuk biztosítottak, hogy a küldemények tényleg az inséges deportáltakhoz jutnak, a Nemzetközi Vöröskereszt védelme alatt akartuk ezt az akciót lebonyolítani. A németek hozzájárulását megszerzendő, Hennyey külügyminiszterhez vezelttem egy küldöttséget, mely a fent felsorolt szervezetek meghívottjaiból állt. Hennyey ígéretet tett, hogy sürgősen eljár ez ügyben a német kormánytól. Felkérésünkre, Wallenberg a svéd követség nevében ugyancsak ezen kérelemmel fordult hozzá. Utolsó megbeszélésünket október 15-én tartottuk.

*

Miután Ferenczyval párhuzamosan több ügyben folyt

a tárgyalásaim, kénytelen vagyok néha időben elbújni annak, amiről csak ezután lesz szó.

*

Már az előző részben említett, Stern Samuhoz intézett augusztus 14-i levelem eredménytelensége késztetett augusztus 17-én egy újabb sürgető levél megírására, amelyben többek között ezt írtam:

„Elengedhetetlennek találok, hogy az Intéző Bizottság tagjai a közönségre nézve oly nagy horderejű kérdésekben, amelyek ma szönyegen vannak, csakis az összes bizottsági tagok előzetes tájékoztatása és meghallgatása után, sőt mondhatnám hozzájárulásával, intézhessenek olyan ügyeket, amelyekért az Intéző Bizottság minden tagja egyformán felelős.”

A pánikhangulat egyre fokozódott és egyik kulminációs pontját Freudiger szökésének híre váltotta ki. Ezen tanács-tag távozásával kapcsolatban őrizetbe vették Stern, dr. Wilhelm, dr. Pető és dr. Gábor. Kiszabadításuk érdekében többek között Ferenczy-nél is eljártunk. (Dr. Nagy József, dr. Boda Ernő, dr. Berend Béla és én.) Ferenczy ekkor hosszabb előadást tartott, bírálta a pesti zsidóság magatartását és célzást tett a fővárosi zsidóság koncentrációs táborban való elhelyezésére. Ugyanezen napon, néhány nappal előbb, dr. Berend közölte velem, mint Lulay századostól szerzett értesülését, mely szerint a koncentrációs kérdésben, a tanácsal már megkezdés jött létre. Mindez megerősített abban, hogy 14. és 17-iki levelemben foglaltakat még nyomatékosabban követeljem.

(Folytatjuk.)

Székely Emil ókszerész 26 Rákóczi-ut

brilljánt, ékszer, aranyat, ezüstöt. Grát legdrágábban vessz.

ORION RÁDIÓK TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁK
RÁDIÓCSÖVEK (Zenészekrények és gramofonlemezok)
 Rádió-service — Villanyszerelés
HAJÓS RÁDIÓ, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
 BUDAPEST, V., SALLAI IMRE-UTCA 11.

Képviselőnk az UNRRA-bizottságban

Mr. Stanley Sommer a bizottság folyó hó 29-én tartott teljes ülésén ismertette a miniszterelnökség azon átiratát, melyben közli, hogy az izraelita hitfelekezetet úgy a mostani, mint a későbbi Külföldi Segély Bizottságban egyedül és kizárólagosan az Országos Irodák képviselik. Feltett kérdésre a kultuszminisztérium megállapította, hogy azok a magyar zsidóság felelős és hivatalos képviselői szerve s minden más beállítás téves.

Az Országos Iroda koszorúja dr. Varsányi Mátyás evangélikus lelkész ravatalán

Az elmúlt napokban exhumáltak és a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra dr. Varsányi Mátyás evangélikus lelkészt, aki a fasiszta korszakban az üldözött zsidók egész tömegét részesítette védelemben és akit a nyilasok agyonlőttek.

A farkasréti temetőben lezajlott gyászszertartáson képviseltette magát a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája és a Budai Izraelita Hitközség is.

Dr. Csobádi Samu, az Országos Iroda ideiglenes vezetőségének tagja és a Budai hitközség elnöke a magyar zsidóság legfőbb szerve és a vezetése alatt álló hitközség nevében koszort helyezett dr. Varsányi Mátyás ravatalára.

KERESSEM FÉRJEMET, Vámos Mártont,

szül. 1885. Zamárdi, Elhunyt: 1944. július elején az óbudai temetőből. Fiaim!

Vámos Imre

építészmérnök, szül. 1912. Budapesten. Elhunyt: 1944. december 12-én az Abonyi-utcai iskolából.

Vámos Tibor

építészmérnök, szül. 1915. Budapesten. Elhunyt: Jutasson! 1944. decemberben. Azóta egykötő sincs semmi hír. Nagyon kérem, ki bármit tud róluk, értesítse az alábbi levelet, illetve édesanyjukat: Vámos Mártonné, Bpest, VIII., Baross-utca 102. I. em. 15.

Biztos siker titka

Eta kozmetika

Kiváncsiorlókát átképez Andrassy-ut 49. (Abbázia ház)

Engländer sütőde ujjáépítve üzemben

Alkalmi rendelést vállal. Új telefonszám: 336-757. Karácsony Sándor-utca 1., Teleki-tér sarok. Orth, macosz árusok hely.

Glosszák a hétről

KATOLIKUS, PROTESTÁNS ÉS ZSIDÓ PÁPOK együttes felhívást intéztek az amerikai néphez az erkölcsi törvényeknek a gazdasági életben való fokozottabb érvényesítése érdekében.

A 122 ismert katolikus, protestáns és zsidó lelkész által aláírt felhívás figyelemzeti a gazdasági élet irányítóit, hogy *sohase feledkezzenek meg az ember eredetéről, az ember természetéről és rendeltetéséről, az ember jogairól, és kötelességeiről, Isten és ember viszonyáról.*

A katolikus, protestáns és zsidó pápok úgy vélik, hogy — az erkölcsi törvények figyelembevétele esetén — a tökések sohasem fognak megfeledezni a magánvagyon kötelezettségeiről és a munkáltatók mindig szem előtt tartják majd a haszon megfelelő önkorlátozását.

„Egyensúly-helyzetet kell teremteni — hangoztatja a deklaráció — az árak és bérek között. A munkabérek olyan magasnak kell lennie, hogy minden család elérhesse az igazságos életszínvonalnak bizonyos minimumát.”

Kétségtelen, hogy kapitalista államban nagy szót jelentenek az ilyen követelések is!

A különböző vallások papjai *Declaration of Economic Justice*-nek nevezik felszólításukat.

Ez a cím magyarul így hangzik: *A gazdasági igazságosság deklarációja.*

A zsidó papoknak nem lehetett nehéz csatlakozni ehhez a megnyilatkozáshoz, hiszen a zsidóság tradicionális jellegű eszméivel minden időkben a *gazdasági igazságosság* tanításait hirdette.

Azok a zsidók, akik a pénzt hajszolták, nem a zsidóság tanítási szellemében cselekedtek, hanem csak alkalmazkodtak a feudális vagy a magykapitalista társadalmi rendszerek pénzimádathoz.

Einstein cseppet sem tudott, amikor azt fejtegette egyik legutóbbi newyorki előadásában, hogy — egyenesen vezet az első nagy zsidó törvényalkotó, Mózes rendszertől a XIX. század ugyan- csak zsidószármazásu nagy szociális törvényalkotójának, Marx-nak a tanításáig. (Ugyanezt bizonyította mult héten Dénes Béla is a pesti *„Közösség Szabadegyetemén.”*)

A zsidóság régi tanítomesterei és a zsidóság modern

szociológusai egyaránt tisztában voltak az ember eredetével és rendeltetésével, valamint az emberi munka értelmével és megfelelő jutalmának szükségességével. Legfeljebb másképp és másképp fogalmazták meg a különböző korszakokban embervédelmi és munkásvédelmi törvényeiket.

„Bizony, az Isten megismerése nem egyéb, mint a *legtökéletesebb Igazság*” — olvassuk Salamon bölcsességei sorában... Isten megismerése tehát — az igazi zsidó felfogás szerint — az Igazság felismerésével egyenlő. S az *Igazság nem absztrakt Igazságot, hanem az életviszonyok és a gazdasági körülmények lehető legnagyobb igazságosságát* jelentik.

Nem tiszteli az Istent, aki nem becsüli az embert: ez a judaizmus egyik alapvető elve. Ezért volt könnyű dolguk azoknak az amerikai rabbiknak, akiket felszólítottak, hogy írják alá a katolikus protestáns és zsidó pápok közös amerikai felhívását.

★

KÖVÁGÓ JÓZSEF polgármester, egy városközi interpellációra válaszolva, a következőket mondotta:

— Csak demokratikus berendezkedések szolgálhatják a nép egyetemes érdekeit. Elég volt már a magyarkodásból, abból, amelyben nem szerepel az ember fogalma. Ez az *álmagyarkodás* vezetett arra az útra, amely a társadalmi berendezkedés átalakulását megakadályozta és ez az *álmagyarkodás* vezetett oda, hogy *gázkamrákban fejezték be életüket az elhurcoltak*. Elég volt már a magyarkodásból, ha az ut végén ezek a borzalmak állanak.

A főváros első polgárának mélyértelmű szavai széles körök figyelmére érdemesek!

Kövágó József polgármester megállapításai tömören megfogalmazott kritikáját tartalmazza huszonöt esztendő szörnyű lélekmelegzésének!

Huszonöt éven keresztül csakugyan *„magyarkodással”* vezették tévútra az ország népét. Hol *„szegedi gondolat”*-nak, hol *„turulizmus”*-nak, hol *„ébredés”*-nek, hol *„csodaszarvas mozgalom”*-nak, hol pedig egyszerűen *„antiszemitizmus”*-nak nevezték ezt a magyarkodást,

amely azt a célt szolgálta, hogy *elterelje az értelmiségiek és munkások figyelmét az ország egészségtelen és igazságtalan vagyon- és jövedelemeloszlási viszonyairól* s elvonja a földműves-proletárok érdeklődését az *agrár-problémákról.*

Szörnyű bajba kerülne az ország, ha ez a *„magyarkodás”* nem szűnne meg és hangot kaphatna az új köztársaságban, a kibontakozó demokráciában!

Ezért kell a *legélesebben szembeszállni a „magyarkodás”* minden fajtájával és ezért kell, mint a fasiszmus egyik maradványát és lapangó szellemi mérget, eltávolítani a nemzet közvéleményéből az *antiszemitizmust!*

Az első *„magyarkodás”* Auschwitzba vezette a magyar zsidókat, de sir szélére vitte Magyarországot is.

Az újabb *„magyarkodás”* új Auschwitz felé taszítaná az eddig megmenekült zsidókat, de nem sir szélére, hanem könnyen sirba lökné Magyarországot is.

★

A *„MAGYARKODÁS”* végigvonult *Dálnoki Veress Lajos* puccsista szervezetén is. *„Családok”*-ra és *„törzsek”*-re tagozódtak az összeesküvők. *„Családfők”* és *„törzsfők”* osztották a részben gonosz, részben buta társaság tagjainak a parancsokat.

„Katé”-t is szerkesztettek a vezetők, hogy utmutatásokat adjanak az *eljövendő neofasiszta társadalmi rend* kialakítására.

A *„Katé”* három kategóriába sorozta az ország lakóit. Az első réteg a teljesjogu magyarokból tevődött össze. A második réteg a némi jogkorlátozásban részesülő magyarokat egyesítette. A harmadik réteg a kiirtandókat tartalmazta.

A zsidók a második és harmadik rétegben foglaltak volna helyet a puccslovagok győzelme esetén!

Ez azt jelentette volna, hogy a második kategóriába kerülő *gazdag zsidók* — mint a belügyminiszeri jelentésben közölt *„Katé”*-ban olvassuk — *„vagyonuk átadásával, illetve átengedésével megmenthették volna életüket. De a szegény zsidókra, akikről nincs mit elvenni, megsemmisítés várt.*

Ezek az adatok is mutatják, hogy milyen aljas célokért kívántak puccsot szervezni *Dálnoki Veress Lajosék*, akiknek minden gondja oda-

irányult, hogy *visszaszerezzék az elvett latifundiumokat, az államosított gyárakat és elvegyék a gazdag zsidók pénzét.*

A *„magyarkodó”* lényegű lovagoknak az volt a legfőbb törekvésük, hogy *levitették társadalmi rétegek vagyon- visszaszerzési és új vagyon- szerzési területébe tegyék az országot!*

A szegény zsidóktól nem vehettek volna el semmit! A szegény zsidókat tehát megakarták semmisíteni!

★

A *„MAGYAR MENGELE”* népbíróági tárgyalásáról olvashatunk érdekes részleteket a *Képes Figyelő*-ben, amely beszámol arról, hogy ezek és ezek *„kiválogatójának”* és *halálbakküldőjének* felelősségrevonásán mindössze 3, azaz három terhelő tanu jelent meg.

Talán ott kellene kezdenünk, hogy — miért csak husz ember jelentkezett, amikor százan és százan telettek volna bejelentést *János Levente*, a *„magyar Mengele”* bünlajstromáról?

Azulán ott kell folytatnunk, hogy a már jelentkezett husz szemtanu közül — miért csak három jött el a népbíróság idézésére?

Félelemről, kényelemről, vagy miről van szó? Mivel magyarázható a tanuk sorozatos távolmaradása?

Azoknak, akik véletlenül életben maradtak, azoknak, akik a *„kétlábujjáró csodák”* közé számítanak, nem lehet és nem szabad megfeledezni azokról, akiket a *„magyar Mengele”* és bűntársai halálba küldtek!

Az *elgázoltott öregek és a sokszor elevenen elégett gyermekek*, az *SS bordélyházaiban elenyevédt és az után injekciókkal másvilágra expedáltak nők*, a *rabszolga munka során elpusztult férfiak emléke kötelez mindenkit, hogy teljesítse a tanusági kötelességét!*

Az igazolási eljárások egy részének csődjét is azzal lehet magyarázni, hogy a *tanúk* — bocsánat az erős kifejezésért! — indolensen visszeltek.

Pedig a most leleplezett puccsisták hálózata mutatja, hogy milyen veszedelmet jelent a köztársaságra, a demokráciára, a munkásságra és a zsidókra, ha a fasiszta elemek továbbra is régi munkahelyeiken dolgozhatnak a kialakuló új világrrend ellenében.

SÓS ENDRE

Menekülés vagy megújulás...?

Domonkos Miksa előadása

a Haoved Hacioni Munkásmozgalom és a Makkabea Klalcionista Egyetemi Hallgatók Szervezete ankétján

Első rápillantásra azt hihetjük, hogy két végletről van szó. Rendezhetnénk elmefuttatást arról, vajjon mai bajokon, elmúlt tragédián és jövőbeni problémákon képes-e segíteni az ugynevezett „megújulás”, vagy annál könnyebb a problémák elől valahova elmenekülni. Oda, ahol az emberek csak a létért és megélhetésért küzdenek, de nem kell energiát pocékolni azért a kis „félélemnélküli életért”, amely minden ember jussa. Létezik olyan boldogabb haza, ahol ezt mindenki megkapja küzdelmek nélkül is.

Ha megvizsgáljuk azonban, hogy a két címszót előre megfontolt szándékkal helyezték egymással szembe, akkor talán nem felesleges, ha első helyen a megújulás fogalmát vizsgáljuk meg közelebbről. Nem ismeretlen szó, hiszen egy borzalmas háború után, a romok országában, sokat beszélnek a sebeket gyógyító időről és a természet törvényei szerint való megújulásról. Az emberi értelem ugyanolyan mértékben hajlamos erre a megújulásra, amilyen időben felejtetni képes, hiszen friss fű zöldül a természet rendje szerint még a sírhantokou is.

Érdekes lesz, ha rámutatunk arra, hogy az egyik címszót — éppen a „megújulás”, most egy régi tézistől frissen sült ujság fején olvashatjuk. Találkoztunk ugyan vele korábban már a cionista sajtó berkeiben is, de akkor Töchiának (Megújulásnak) hívták. Nem csodálkozunk rajta, hogy még ezt az egyszerű címszót is elvesztjük, hiszen az évezredek folyamán mindig nagy bőkezűséggel adtuk mindenkinek. Így adtuk az egy Istenben való hitet, a Tant és mindent, amivel másokat boldogítottunk. Adtuk ezeket, mert főként nagy feleslegből jutott és maradt is elegendő. Az igazság kedvéért legyen szabad azért megállapítanunk, hogy amit valaha önként nem akartunk adni, azt mások elvették tőlünk erőhatalommal. Így került idegen kézre az erősebb jogán a Szentély és az ország is. Így használják nagy nemzetek minden lelkiismeretfurdalás nélkül a mi javainkat szerző a világon.

Igy alkották maguknak az Isten fogalmát azok, akik bennünket hitünkől eltéríteni igyekeznek. Mi kölcsönadtunk mindent. Az ifju názáreti rabbit, prófétáinkat, zsoltárainkat, — mindent. Mindig csak adtunk, de kapni, sohse kaptunk...

Maradjunk azonban a megújulás fogalmánál, melyet az ember úgy képzel el, hogy friss vérkeringés mellett, új eszmék művelnek új csodákat. Hogy régi csökevények helyett egészen új fogalmak törnek az égre.

Szemben ezzel a várakozással azonban a MEGÚJULÁS című térítő ujságban egy vezércikk arra szólítja fel a Tóra népet, hogy hagyja ott a Tant. Újhódjék meg hitelhagyással és szolgáljon annak a kultusznak, melyet két évezred színes fantáziája faragott önmagának. E faragottkép-kultusz engedelmes báránykái a Jó Pásztor készséggel hajlandó az általa elképzelt megújulás aklába terelni. Ezért kölcsönözte el kurtán-furcsán egy cionista sajtótermék lapcímét is. Ezért akarunk most egy kissé arról a multiról elmélkedni, amikor őseink szabadok voltak, hirdették Isten dicsőségét és minden rendes pásztor csak a maga nyáját legeltette. Az ősi Irás szavai szerint nem kívánta a másét s nem bántotta más pásztorok nyáját.

Nem nehéz az ősök történetében való buvázkodás. Csak felütjük a Bibliát, melynek öröktörtékü gyöngyszemeit évezredek óta nagy bőkezűséggel szórtuk szerte a világon. Helyenként megmaradtak eredetiben, másutt némely fétisimádók, üveggyöngyökkel helyettesítették azokat.

Mózes, Teremtés könyvé-

ben, Sára ősanánk haláláról és temetéséről azt olvassuk, hogy Ábrahám megszerezte volt a Kanaán országában levő Hebronban a Makpela barlangot, ahol eltemette hűséges életpárját. Salten Félix, a kiváló osztrák író alig két évtizeddel ezelőtt arrafelé jártában látott egyet-mást és mesél ottani élményeiről. Leírja Hebront, a földkerekség egyik legöregebb városát, melyről beszéli már az Irás is, hogy mikor kémlelő követek lépték át a Jordánt, azon a vidéken óriás embereket és óriás szőlőfűrtöket találtak. Hebron tehát az ősi fészek, ahol Ábrahám megszerezte a temetőbarlangot és később Dávidot, a zsoltáros királyt koronázták. Szent ott minden talpalatnyi hely és zsidó eredetű minden fogalom. A kövek, a nevek és az emlékek. S noha a barlangban Ábrahám, Izsák és Jákob ősapák pihennek, sőt ott porladnak Sára, Rebeka és Lea ősanák is, féltékenyen vigyáz a mohamedán világ arra, hogy a késői utódok még csak a közelébe se juthassanak a történelmi multnak. Fanatikus dervisek és ulemák fenyegetik a gyanútlan utazót s az egész Izlam áll Izrael fiai és az apák közé. Senki nem léphet abba a mecsetbe, melyet a Makpela barlangja fölé emeltek. Ide temetkeztek Izrael gyermekeinek ősei két ezredével Mohammed. — a nagy próféta — születése előtt. Akkor, amikor még mohamedánok nem is léteztek...

Az illusztris osztrák író, — aki nem volt cionista — ott a hebroni mecset előtt elmélkedve, rájött a nagy igazságra. Mosolygott s megnézte a körülötte tolongó arabokat, Ábrahám ivadékait, a rabszolganő Hágár fiának késői utó-

dait. Rádöbbsent arra az igazságra, hogy noha a zsidók Ábrahám, Izsák és Jákob ősapáktól származnak, mégis a rabszolganő gyermekei tartják őket távol, őseik sírjától. Kegyeletüket megzavarják és baksist kérnek olyanért, amihez a Természet jogán jussunk van. Ahogy ez általában szokás mindenütt a világon. Mindenütt, ahol igyekeznek előlünk elzárni a magunk forrásait és kegyhelyeket építenek a zsidóság megszentelt alapjai fölé. Mindenütt csak a falakon kívül vezetnek bennünket. Ha jó kedvük van és mi az idegenvezetőknek fizetünk.

Nagyon időszerű ez a kis elmefuttatás most is, amikor a térítő propaganda szeretné kimutatni, hogy a megújulás felette egyszerű: Csak adja el a zsidóság a maga multját, tagadja meg őseit és Istent. Dobja el a Könyvek Könyvét, a mózesi Tórát és hódoljon annak a kultusznak, melyet mások emeltek, — a mi szent, régi pillérek fölé.

Régi vágyálom! Megpróbálta ezt a középkori barbárság is, megpróbálták két ezredév alatt számtalanszor. Mindig égtek a máglyák és pusztultak a mártírok, de megmaradt az Ur kiválasztott népe, melyet nem sikerült kiirtani és nem tudtak megújított aklokba terelni. Senki a rossz inkvizítorok, sem a Jó Pásztorok!

A kitűnő térítő ujság helyenként plagizál. Nemcsak a címszóban, melyet a cionizmustól szerzett, mely a zsidó nép megújulását hirdeti. Kissé elkalandozik a multba is, ahonnan rég megszavanyodott irodalmi babérleveleket szedett össze, — friss salátához. Egy bájos, kis antiszemita versikét talál fel, kedves olvasóinak és minden jóhiszemű, ártatlan bárányának. Igazán megható: — Száz zsidó egy sorba, — mennek a templomba. — Elöl megy a Náthán és batyut visz a hátán... Aki még ettől sem hatódik meg és nem vonul be, borzongó, kéjes gyönyörűséggel a térítők aklába, — ám vessen magára. Mert ez a vers igazán szép! Bizonyára ezt zümmögtek akkor is, mikor ott álltak a járdaszélen és előttük hosszú sorban tereltek bennünkre a nyilas gyilkosok. Sokan voltunk. Sokszor száz zsidó egy sorba. És bizonyára köztünk volt a Náthán is. Batyut val a hátán. Halszázezer zsidó egy sorba...

Kitűnő térítő-propaganda. Ajánljuk, így folytassák! Ká volna újat alkotni, miko-

TEGYE KELLEMESSÉ TÉLI ESTÉIT!

IRATKOZZÉK BE

Dr. LANGER NORBERT
ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBA

Naponta cserélhet!

Beiratkozás bármikor!

OLCSÓ ELŐFIZETÉSI DIJ!

ANDRÁSSY-UT 58

oly bőségesen termelt mindig a televény hazai föld. Mikor oly jól emlékezünk azokra az időkre is, amikor hófehér papíráján megérkezett Pestre a Szegedi Gondolat és a versfaragók az Ergerberger dallamára pengették a lantokat. Utána mások az „Egy rabbi, két rabbi...” nemes verssorait dalolták és így tovább. Csapkerózsika csak elaludt. Farsang idejében, a Jó Pásztor jelmezében megjelent lovag, — keltegeti álmából...

A régi emlékek körében szeretnék én is egyet keltegetni. Abból az időből, mikor vágóhidra szánt barmok módjára élt hetvenezer zsidó a pesti gettóban. Akiken sem a keresztvíz nem segített, sem a térítők életmentő ígéretei, amelyek az életet ugyan nem biztosították, de üdvözülést és tulvilági boldogságot helyeztek kilátásba. A nyilas emberököket ez mind nem érdekelte. Miként más kannibálokat is csak a jó falat, amazokat is csak a zsíros préda vonzotta. A gettóban együtt szenvedtek Izrael minden gyermekei. Azok is, akik hitték a térítőknek és felvették jókor még a szent „megújodást”. Igaz, hogy volt olyan rendelet, mely róluk igazán humanusan intézkedett. Megengedte, hogy a keresztény vallású zsidók a megbélyegző sárga Dávid csillag helyett egyszerű sárga foltot viselhessenek. Megengedték, hogy külön házakban lakjanak. És így megkülönböztetve álljanak sorba azért az egytálételért, amelyet tőlünk kaptak. Akiiket megtagadtak. S mikor álltak ott hosszú sorban, — száz zsidó egy sorba, — bizonyára köztük volt a Náthán is. Jámor lelkészek pedig térdeplőiken imádkoztak az Egek Urához, kérvén őt, hogy a gettóra hulló légiaknák keressék meg a Dávid-csillagosokat és kímélik az ő akláikból beszállított gettójuhokat. Bizonyára súlyos zavarban volt akkor az Urísten, aki minden imát meghallgat, mert a Jó Pásztor aklának juhait sem a megbélyegző Dávid csillagot nem cserélték el, sem külön házakba nem vonszolták. A megújodott Izraeliták a népkonyhák egytál ételét minden tulvilági üdvösségnek elébe helyezték és együtt kuporogtak a többiekkel. Mikor néha bomba csapott le a közelben, még azt is elfelejtették, hogy ilyenkor kereszteset illik vetni. Elfelejtették a megújodást és kórusban kiáltották, hogy: „Semá Jisráel!” S mikor százával temették az áldozatokat, — száz zsidót egy sorba — el-

néztem a gyászolókat. Izrael minden fiait, a hűségeseket és hitehagyottakat. Egyformán zokogtak: — „Jisgadali!” és az Urísten bizonyára megbocsátott a tévelygőknek. Mi, akik tanuk voltunk, megértettük az idő szavát s a pásztorok utólag nem haragudhatnak, hiszen ők akkor nem voltak jelen. A bárányok magukra voltak hagyatva.

Mikor az emlékeket ébresztem, azt látom, hogy két esztendőve a gettó felszabadulása után egyik-másik ilyen megújodott sárgafoltos zsidó cikkezik a térítő sajtóban. De megjött a hangjuk! Nem voltak oly nagy legények, mikor gettónkban, életük legnagyobb csalódása után — reánk szorultak. Amikor mi készséggel segítettünk, mert ismerjük a Törvényt: — Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat! — Még ezt is elvették tőlünk mások. Megszerezték, — de nem gyakorolják. S ezért ne meséljenek nekünk semmiféle megújodott, eltévedt bárányok. Tudjuk, hogy ők szót érdeben keresik az utat. Hangosan bégetnek, mert — félnek.

Szeretnék most egyszer valóban a megújodásról is beszélni. Az igaziról. Be kell vallani, hogy mi is tévedtünk és tévelyegtünk, mert gyarló emberek vagyunk. Ideálok után futottunk, amelyek délbábos, családok látomások voltak és szekerek után loholtunk, amelyek nem vettek fel bennünket. Mi is tanultunk új tanokat és tanítottunk is olyanokat, amelyek megcsallak bennünket. Áldoztunk és mámorosan lelkesedtünk. Felvettük a környezet minden színt és szokását: a mimikri lörvénye következett el rajtunk. Azt hittük, hogy asszimilálódunk. És most a térítő sajtó az asszimiláció csödjéről elmélkedik. Igaz van, csak ott a hiba, hogy szerinte az asszimiláció nem volt alapos, mert új környezetben is megtartottuk a régi hitet. Mi tudjuk, hogy alapos volt, de a körülöttünk levő világ ennek dacára sem ki-

vánt rólunk tudni. Eltűrték, mikor hasonló ruhát, vagy pörge kalapot viseltünk. Megengedték még a katonai mündért is, de halálos veszedelmünkben segítő kezek nem nyultak felénk. Majdnem elmerültünk az árban és a kórus körülöttünk régi operákat fújt. Trilláztak a grófról, akit meg kellene menteni, de a szegény gróf közben a vízbe fult. A szegény zsidó menthetetlenül a vízbe fult. Ott a nagy Duna partján. Száz zsidó egy sorba...

Számunkra e tévedések után megújodást az a demokrácia jelent, mely szabadságot és egyenlőséget hozott és visszaadta emberi méltóságunkat, sőt igéri a félelem nélküli életet is. Ez a megújodás munkát és kötelezettségeket jelent. Új utakat nyit és új lehetőségeket tár fel. A feladatok nem oldhatók meg máról-holnapra, de elkészülünk velük. Józan építők megfontolt tervei szerint azonban csak régi és kipróbált alapokra fektetjük a jövődőt.

A sokévezredes alapokra és nem újabbkeletű, ingoványos talajra. Akik összemérnek magukat Izrael népével, ám várjanak meg néhány évezredet. Ha öregebbek lesznek, tanítómesterekké fognak ők is válni. Akkor majd oktathatnak és téríthetnek. De Izrael fiait még akkor sem, hiszen mi addig további évezredekkel leszünk nálunk idősebbek. A természet rendje örök és ezért következnek csak a tyuk után a tojás.

Bennünket közben nem kell féltetni. Megújodunk mi minden térítő malaszt nélkül is. Nálunk nemcsak az emberek ujhodnak meg, de feléled az ősi nyelv is. Új emberek építik közben Izrael országát és a Biblia örök igazsága szerint újból Cionból ered a Tan és Isten szava, Jeruzsálemből. Mialatt megújodunk, elhallatszik szerte a világon a hívó szó, melyre még az öregek is figyelnek, de a fiatalok vándorbothoz nyulnak. Mialatt rég elfelejtett ősi zsoltárok

szólalnak meg újból, népek vándora: a bolygó zsidó, régi honába vágyik. És minden térítés dacára menetelni fognak a hosszú sorok vissza, Izrael országába. Nem állítják meg őket sem határok, sem drótsövények, sem Jd Pásztorok. De azok is megújodnak, akik széjjelszóróda va megmaradnak mostani helyükön. Azok is tanultak a véres multból. Izrael népének kicsiny maradéka nem kívánja csalogató fények utmutatását. Nem az ismeretlenség homályában keresi az új utat. Megtalálja a régít és minden megújodás dacára is megmarad a régi családban.

Nézzük, mi van most azoknál, akik ősi hitüket elhagyva, mégis más pásztorok aklában kérődznek, ahogyan újabb írásokban nekik előírva vagyon? Megújodtak-e valóban ezek a zsidók? Nem csak riadt menekülők ők talán? Az új közösségben valóban mások lettek ők? Aki hajlottak ígéretekre és a térítő szóra s most gyávák, mert nem találják meg bűnbánattal utjukat visszafelé? Mi tudjuk, hogy ezek az eltévedt bárányok egy fikarcnyit sem ujhodtak meg. Szegény, gyökértelen menekülők ők, akik otthagyták az egy igaz Istent és felvették az új kultuszt. Mikor ennyire megújodtak, hitték, hogy az Új szövetség aklában testvérül fogadják őket más bárányok. Rájönnek, hogy tévedtek. Itt is, ott is rugdalják őket az új testvérek s ők, akik mindent elhagytak, maguk válnak a Megújodás aklában elhagyottakká. Régi köteleket eltépni lehetett, de minden megújodás dacára sem tudnak gyökeret eresztetni új földben. Rájönnek, hogy gyengék voltak és félték. Mialatt az elhagyott testvérek egyenes gerinccel szilárdan állnak évezredek tradícióin és veszedelemben megújodva akár az egész világgal harcba tudnak szállni az eltérített báránykák nagy bizonytalanságban, lehorgasztott fővel, csak bolyonganak új közösségükben. Azt várták, ujjajta ének fogadja jötűket és ime régi dallal üdvözli őket az új környezet: — Száz zsidó egy sorba...

Sokat lehetne erről a kérdésről értekezni, de nincs is szükség újabb bizonyító eljárásra. Térítő irányzatok mindig léteztek. Furcsa, hogy a Jó Pásztor alkalmasnak találja az időpontot éppen most, 600.000 zsidó mártír

Keresem fiamat

Molnár Jenőt (Jancsit,)

aki 1910 december hó 20-án született. Windsor pensióból 1944 november 28-án a józsefvárosi pályaudvarra vitték és onnan bevagonirozlák. Kőszegen át Bozsókra került. Magastermetű, szemüveget viselt. A Corvin-áruházban volt alkalmazásban.

Aki bármit tud róla, értesitse aggódó szüleit: MOLNÁR SALAMON, V., Újpesti rakpart 8.

halála után! Mikor a gyilkos táboly nem tett különbséget a hűségese és az elkábultak között, akik lelkük nyugalmát felesérték a beígért túlvilági boldogsággal. A menekülő világba megy. Keresi a maga biztonságát és rohan a karrier után. Néhány eléri, de közben csak lenézett, alsóbbrendű, hitelaggyott marad. Hívták, de a hön óhajtott megújodott világba be sem fogadják. Addig eljuthat, hogy felhasználják vele-született értékes tulajdonságait, zsidó tehetségét. Ezért megengedik neki, hogy térítő ígért hirdessen maga is és becsmérlehesse régi otthonát. Nem lesz belőle minden megújodása mellett sem más ember, de átképzik kiváló antiszemittá. Ezek a megújodottak hűségese szolgálni fogják a térítő egyházat, de ha felsorakoznak és se regszemlélt tartanak felettük, mégis csak azt mondják róluk, hogy vigyázz-ban állnak, mint — száz zsidó egy sorba...

Nem szabad a menekülőkét bántani. Sajnálani illik azokat, akik tévelyegnek. Mikor hangosak, akkor félnek leginkább és mikor az új tan beütött oly biztonsággal idézik, akkor vannak ök valóban nagy bizonytalanságban. Csak szegény menekülők ök. Révetegen keresik az utat és csak a szélén maradnak. Vagy elvesznek jeltele nélkül, vagy megjön valamelyik napon az öbátorságuk, amikor megtalálják az utat hazafelé, az Örökkévaló egy igaz Istenhez, a családdhoz és a Könyvek Könyvéhez. Bizony istenes dolgot művel, aki ilyenkor megbocsájt és megnyitja hajlékát a visszaérkezőnek. Ezért találunk hajlékot a mi szívében olyan testvérek is, akik a nagy emhervadonban megriadtak és fejvesztetten menekültek. Akik azt hitték, hogy a hitelhagyás — megújodás.

Állunk minden véres tragédia után egyenes gerinccel. Megvetjük lábunkat ősi földünkön. Megtartjuk a parancsolatokat. Tiszteljük az Örökkévalót, aki kivezeti az ő népét a rabszolgaság házából. Am hirdessen mások a megújodást, — mi gyakoroljuk!

BUCHENWALDI
KERESMÉNYEK
Potok Armit

szt. 1888. Című, k. 1914. dec. 3-án vagyonoztak jörselvárosi pályaudvarról. Alitól 1915. márc. 3-án a buchenwaldi kórházban volt. Kórházgőm, aki hármad tud róla, értesítés: Potokné, Budapest, XIV., Tábornok-utca 18., I. em. 1.

Megnyitották a Zsidó kórháznak a fertőző betegek részére felállított „Malinovszky-pavillonját“

Az ujságíró komoly zavarban van, mikor a Zsidó Kórház munkásságáról kell beszámolnia. Egyrészt nem akarja, hogy úgy tűnjön fel a dolog, mintha megrendelésre írta jót erről az intézményről, másrészt viszont lehetetlen a Zsidó Kórházról mást mint jót írnia. Megírta annak idején, hogy milyen példátlan rohammunkával állította helyre igazgatója vezetésével orvosi kara és ápolószemélyzete a fasiszták által teljesen kifosztott és részben lerombolt kórházat. Megírta azt is, hogy hála a hitközség és a Joint nagyarányu segítőkészségének, a kórház ma ismét egyike az ország legmintaszerűbben berendezett egészségügyi intézményeinek, melyben a kiváló orvosok egész serege és mintaszerűen képzett ápolószemélyzet igyekszik gyógyuláshoz juttatni a betegek százait. Valahányszor meglátogatta a kórházat, mindig újabb fejlődésről számolhattott be.

Most ismét újabb eredményről adhat hírt. Január 20-án mutatta be a kórház igazgatója Domonkos Miksának a Pesti Izr. Hitközség ügyvezetőjének és dr. Szűcs Gézának a Joint adminisztrateur deleguéjének a **fertőző betegek számára készült osztályt**, melyet leróhatatlan hálájának jeléül a Pestel fel-szabadító dicsőséges Vörös Hadsereg tábornagyáról Malinovszky-pavillonnak nevezett el. A két vendéget dr. Benedek László igazgató, dr. Steiner Béla egyetemi magántanár, akinek fáradhatatlan munkássága hozta létre az új pavillont és dr. Fogel Miklós, az üzemi bizottság elnöke kalauzollák.

A huszonháromágyas új osztályt szanatóriumi kényelemmel rendezték be. A szobákba nem zsúfolják be a betegeket, egy-egy szobában öt ágy van, de vannak kétágyas szobák is. Mindegyik ágy párnával és takaróval

van ellátva. A tisztálkodási lehetőségekre is nagyon ügyeltek. Több vakítótisztasági fürdőszoba áll a betegek rendelkezésére.

Dr. Szűcs Géza a Joint további támogatásáról biztosította a kórházat. Dr. Benedek László igazgató-főorvos még

megmutatta a kórház legközelebbi létesítendő tudósebzeti osztályának helyiségeit. Ma még csak az üttö-kopott falak fogadták a látogatókat, de ismerve a kórház dolgozóinak munkakészségét, egészen bizonyos, hogy az ujságíró rövidesen ennek az osztálynak elkészüléséről számolhat be.

KECSKEMÉTI GYÖRGY

Az örökösödési illetékkedvezmény

Az 1946:XXV. t. c. szerint az üldözések következtében, a törvényben meghatározott idő alatt elhunyt zsidók hagyatékaiknak örökösei illetékkedvezményben részesülnek. E kedvezmény két irányu: 1. Ha egy-másra következően több örökhagyó után nyílt meg a hagyaték, az csak egy ízben és pedig akként esik illeték alá, mintha az utolsó örököse közvetlenül az első örökösről szállt volna át, vagyis a közbeeső öröklés illetékmentes. 2. A 20.000 forintig terjedő értékű hagyaték teljesen illetékmentes, a többet után pedig 50%-os kedvezmény jár.

Az örökösödési illetékkedvezményre vonatkozó végrehajtási utasítást a pénzügyminiszter a 100.147/1947. XI. P. M. számú rendeletben a január 19-én megjelent Magyar Közlönyben tette közzé. A rendelet értelmében az örökös, ha a kedvezményt igénybe akarja venni, azt kell időben kérnie és a törvényes előfeltételek fennfoglalását hitelet érdemlően igazolnia kell.

A kedvezményhez három körülményt kell igazolni:

1. Az örökhagyó izraelita vallását vagy zsidó származását, amit vagy anyakönyvi kivonattal, vagy két tanu meghallgatása alapján kiállított helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni.

2. Azt a körülményt, hogy az örökhagyó 1941 június 26. és 1946 december 31-ik napja közötti időben halt meg, illetve holtnaknyilvánítás esetében az erről szóló bírói határozat szerint az említett idő közben tánt el, anyakönyvi kivonattal, holtnaknyilvánítás esetében pedig az ebben a tárgyban hozott bírói határozattal kell igazolni.

3. Azt, hogy az örökhagyó izraelita vallása vagy zsidó származása címén folytatott üldözés folytán vagy az üldözés

sel okzserü kapcsolatban szerzett sebesülés, sérülés, vagy más egészségromlás következtében vesztette életét, két tanu meghallgatása alapján kiállított helyhatósági bizonyítvánnyal, holtnaknyilvánítás esetében pedig az erről szóló bírói határozattal kell igazolni, ha ebből ez a körülmény kitűnik. Ha pedig az örökhagyó az üldözéssel okzserü kapcsolatban szerzett sebesülés, sérülés vagy egészségromlás következtében vesztette életét, az ilyen utólagos elhalálozás esetében külön-külön kell igazolni, hogy egyrészt az örökhagyó üldözést szenvedett, másrészt, hogy az ebből származó sebesülés, sérülés, vagy más egészségromlás folytán halt meg. Ez utóbbi körülmény igazolására a kórház, vagy kezelőorvos bizonyítványa, ilyennek hiányában pedig két tanu meghallgatása alapján kiállított helyhatósági bizonyítvány szolgál.

Az illetékkedvezmény alkalmazásának az örökös kérelmére van helye, azt tehát az örökösnek minden esetben kérnie kell. A legcélszerűbb ezt a kérelmet még az örökösödési eljárás során előterjeszteni, mert ebben az esetben az illetékkedvezményt külön kérni nem kell. Ha azonban ezt az illetékkedvezményt az örökösödési eljárás során nem kérték, akkor azt az illeték kiszabása előtt feltétlenül meg kell kérni, mert különben a kedvezményt igénybe nem vehetik. Ugyanezen idő alatt kell az előbbemlített és az előfeltételek igazolásához szükséges iratokat is becsatolni.

Külön és nyomatékosan kiemeljük, hogy a rendelet hatálybalépése előtt már kiszabott illeték tekintetében a kedvezmény alkalmazását a rendelet hatálybalépésétől, vagyis 1947 január 17-én követő 45 nap alatt kell kérniük, különben a kedvezmény iránti igényektől elesnek. A kérelmet tehát legkésőbb 1947 március 3. napjáig kell előterjeszteni azokban az esetekben, amikor az illetéket még a rendelet előtt kiszabták.

Megemlítendőnek tartjuk még a rendeletnek azt a rendelkezését is, hogy az illetékkedvezmény alkalmazása céljából kiállított anyakönyvi kivonat és minden más bizonyítvány feltétlenül illetékmentes.

Goldmann étterem

ORTHODOX KÖSER KITŰNŐ KONYHA
VIDÉKIEK TALÁLKOZÓHELYE
LAKODALMAK RENDEZÉSE

A KISVÁRDAI MANDEL BERNÁT felügyelete alatt
KAZINCZY-UTCA 57, KIRÁLY-UTCA SAROK

Orosz fogságból hazatértek
KI TUD FERJEMRŐL,

Weinberger Ernő-ről

(feltűnő magas), kib 1942 december 26-án a 108/65-ös századdal vittek ki az országból. Aki bármit tud róla, vagy századról, szíveskedjen értesíteni. Költségeit fedezem. Weinberger Ernőné, Berettyóújfalun, Teleki-u. 5.

BEIGENBELSENIÉK!
KI TUD HIRT ADNI

Dr. Glück Mihálynéről és Glück Miklósnéről

Utolsó hírem felőlük: 1945 február elején, 41-es számú lágerben Belsenben. Melő halálával kér értesítést: dr. Glück Mihály, ügyvéd, VIII., Népszínház-utca 47.

DEPORTÁLTAK TALÁLKOZÓJA,

Dachauból

a seefeldi veszélyhelyre hurcolt deportáltak február 2-án, d. e. 11-kor találkoznak a Szabadság-kávéházban. Mindenki ott legyen.

KI TUD RÓLA?

Tauber Erzsébet

szül. 1921 X. 7-én, ki 1944 októberben bevonult és azóta semmi hír, aki valamit tud, nagyon kérem, személyesen keressen fel, vagy erre a címre írjon: Vitéz László, Budapesti, Nyár-utca 30.

KERESEM FÉRJEMET,

Friem József

50 éves, budapesti asztalos, kib 1944 december első napjaiban vittek el a németek, 14 lársával. Utoljára 1945 januárban látták Buchenwaldban. Aki tud róla, értesítsen: Friem Józsefné, VII., Weselényi-utca 13., IV. em. 5.

KERESEM BÁTÝÁMAT,

Székely Andor

1942 júniusban mohácsi századdal indult 292-35 tábori száma volt. Alkotólag orosz fogságba került. Aki bármit tud róla, értesítsen: Székely Edit, Vörkonyi-stúdió, Deák-lér 3.

KERESEM

Régner Sándor

volt bácsalmási vendéglőst, feleségét, született (KOHN) BARTOS TERÉZT és az egyetlen 22 éves, teljesen világos, volt leányukat,

Régner Piroskát,

kiket a bácsalmási gettóból hurcolták el és Dachauban látták utoljára.

Bandi Bélánét

született RÉGNER ILONAT, volt budapesti lakost, kib Budapestról a kecskeméti gettóba vittek, majd onnan Auschwitzba került. Ha bárki tud valamit a fenti testvéreimről, szíveskedjen arról engem értesíteni. Kohn Ignác, kereskedő, CSANYTELEK, Csongrád m.

KERESEK KÖSER HÁZTARTÁSOMHOZ intelligens, főzni tudó NŐT, aki gyermekeim nevelésében is résztvenne. Szobalány van. Öm: Madách Imre-ut 11. V. em. 2.

Érdekes felszólalások

a klacionisták „kitérés” ankétján

Szombaton este „Menekülés vagy megújulás?” címmel nagyszabású ankét-sorozat indult el a kitérés problémáról a Haoved Hacioni Klacionista Munkásmozgalom és a Makka-bea Klacionista Egyetemi Hallgatók Szervezete. Az ankét iránt olyan rendkívüli érdeklődés mutatkozott, hogy az Általános Cionista Blokk hatalmas előadótérme kiesik bizonyult és a közönség nagyrésze kiszorult az előcsarnokba és a folyosóra.

Az ankétet

Dr. HERSKOVITS FÁBIÁN

pesti rabbi, az Általános Cionista Blokk elnöke nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy a kitérésre csábító akciók erőteljes feloldása tette szükségessé ezt az ankétet, amely különböző szempontokból kívánja tisztázni a kérdést, amelyet az egyetemes zsidóság, az ideg orvos, az író, a teológus és a pedagógus szemszögéből akarnak vizsgálni alá venni.

Az ankét első felszólalója

DOMONKOS MIKSA,

a Pesti Izraelita Hitközség ügyvezetője volt, aki rendkívül érdekesen fejtegette a problémát. Tekintettel a kérdés nagy jelentőségére és arra a visszhangra, amelyet az ankét a magyar zsidóság körében keltett, más helyen teljes terjedelmében közöljük az előadást. Percekig tartó taps kísérte Domonkos Miksának azokat a megállapításait, hogy a kitérés javarészt nem megújulás, hanem csak szegény menekülők, akik lételegnek és révetegen keresik az utat; a megújulók azok közül kerülnek ki, akik egyenes gerinccel és öntudatosan vállalják zsidóságukat.

A második felszólaló

W. Dr. KAUFFMANN IRÉN

ideg orvos volt, aki mélyen szántó előadásában azokkal a kitérés esetekkel foglalkozott, amelyek kifejezetten lelki betegségnek tekinthetők. A modern lélektan a lelki betegségek megelőzését, a lelki profilaxist hirdeti. A zsidóságnak is arra kell törekednie, hogy lelki profilaxissal gátolja meg a zsidó lelkek esetleges eltévelyedését. Már a gyerekkorban önértékre és öntudatra kell nevelni a zsidó embereket. Akinek kellő önértéke és kellő öntudata van, az sohasem kerül lelki válságba.

SÓS ENDRE

az Uj Élet főmunkatársa szölt harmadiknak. Beszédét sürin szakította meg a közönség hangos tetszésnyilvánítása. Azal kezdte fejtegetéseit, hogy alig volt a zsidóságnak olyan korszaka, amelyben nem kellett léteikkel disputálni. Megemlékezett a világtörténelem híres

hitvitáiról. Ilyen volt, például, az a párisi disputa, amelyben Franciaország négy legnagyobb rabbijának kellett szellemi párvialtá vinnia Szent Lajos palotájában a dominikusokhoz csallakozott kikeresztelkedett Dunin Miklóssal. Ilyen volt azután az a barcelonai hitvita, amelyben Nachmanidesz mérkőzött I. Jakab aragóniai király palotájában Fra Paolo-val, az ugyancsak kitért zsidóból lett dominikánussal. De talán minden ilyen dispután túltett az a tortosai hitvita, amelyben a rabbiknak XIII. Benedek, a skizmatikus pápa és 70 kardinális előtt kellett vitázniok Gerónimo da Santa Fé-vel, a pápa kitért zsidó orvosával.

A „MEGUJHODÁS”

ÉS A „HARC”

— Mint látható, — mondotta Sós Endre — minden disputában ott szerepel a zsidókkal szemben a kitért zsidó ellenfél, az az új keresztény, aki a neofita buzgalmával tör régi testvérei ellen, tudatosan, vagy tudat alatt attól is hajlva, hogy ha nagyon buzgó keresztény lesz, akkor eselleg elfelejtik, hogy nem is olyan régen még zsidó volt. Most megint a kitért zsidókat látjuk az új térítő élén. Nem lenne helyesebb, ha ezek az új térítők Dálnoki Veress Lajos fehérbőrű emberevőit próbálnák megteríteni, azokat a puccsbrigantákat, akik új kátéjuk szerint a szegény zsidók kiirtására készültek? Ha van értelme valamiféle térítésnek, akkor az ilyen térítésnek igenis értelme lett volna. De mit akarnak azoktól a zsidóktól, akik tisztában vannak a demokrácia és az emberszeretet törvényével? ... A Megújulás a térítők lapja, egyébként egy olyan verset közöl, amely a Harc-ban is megjelenhetett volna. Nem csodálkoznék, ha a Megújulás legközelebbi számában Erdélyi József Solymosi Eszter véréről szóló költeménye is megjelenne!

SZOCIALIZMUS

ÉS CIONIZMUS

Sós Endre ezután felvetette a kérdést: milyen utat vezetnek a zsidóság jövője felé?

— Az egyik út: a szocializmus. A régi értelmezésű polgári világrendben nem lehet többé megsemmisíteni az antiszemizmust, amely nagyrészt annak köszönheti fellángolását, hogy a bukás előtt álló monopolkapitalizmus mítoszokkal, legendákkal, mesterséges butitással védekezik. Csak így tudja saját érdekeik ellen mozgósítani a mesterségesen kiskorúsított tömegeket. A másik út: a cionizmus, amely több, mint palesztinai országpépítés és több, mint kivándorlási akció. A cionizmus világvilágnézet, amelynek

hatósugarai kiterjednek a Palesztinába kivándorolni nem akaró zsidókra is. Ahogy Léon Blum megállapította: „Igazi zsidó már nem lehet anticionista. Amióta Cion élő valóság lett, azóta bizonyos értelemben minden zsidó cionista.”

Sós Endre azzal fejezte be előadását, hogy — bármilyen kedvezőtlen is a magyar zsidóság életkor-szerinti megoszlása — nincs igazuk azoknak, akik a magyar zsidóság teljes kihalását és megsemmisülését várják. Az új, szociális világrendben és a fasizmus ördögi erőit végleg legyűrő magyar köztársaságban megtalálja majd helyét a lélek számban ugyan megfoghatatlan, de erkölcsi erőben meggyárapodott és szociális tartalommal megtelített magyar zsidóság is.

Az ankétet február 1-én, szombaton este 7 órakor folytatták. (V., Arany János-u. 24. I.) További felszólalók: Gellért Endre tanfelügyelő és dr. Hahn István, a rabbiszeminárium professzora.

A Magyar Cionista Szövetség

január 19-én tartotta anyaegyesületi és január 20—21-én országos választmányi ülését. Az egyidőben megtartott vidéki megbeszélésen szép számmal gyűltek egybe a cionizmus vidéki vezetői és tanúbizonyságot tettek törhetetlen akarataukról és hűségükről a cionista eszméhez. Az ülések során Salamon Mihállyal, a Magyar Cionista Szövetség elnökével az élen a magyarországi cionizmus vezető egyéniségei számoltak be az aktuális kérdésekről, majd nagyfontosságú határozatokat fogadtak el a választmány, melynek hatása remélhetőleg már a közeljövőben érezhető lesz a magyarországi zsidóság javára.

Gyászlistentisztelet Vitéz Aladár emlékére

A VIII. ker. nagyfuvarosutcai templomkörzet előjárósága elhunyt elnökének, Vitéz Aladárnak emlékére a nagyfuvarosutcai templomban gyászistentiszteletet rendezett, amelyen a hitközség képviselőiben Stockler Lajos elnök, dr. Kertész Adolf előjáró és Domonkos Miksa ügyvezető jelentek meg; a Chevre Kadásit Steiner Marcell elnök, Komját Ernő elnök helyettes és dr. Endrei S. Henrik igazgató képviselték. Megjelentek a testvérkörzetek elnökei és rabbijai is. Spitzner Jakab kántor gyászimája után dr. Salgó László körzeti rabbi méltatta Vitéz Aladár emberi értékeit és ismertette azt a nagyszerű munkásságot, amit az elhunyt elnök a közért kifejtett. Hagyományos „Heszpedet” tartott, amelyet a nagyszámú hallgatóság megilletődötten hallgatott végig.

Albérleti szobát

konyhabaszárlattal KERES
jósebb nő. „Egyedülmaradt”
jellegre a kiadóba.

KERESKEDŐK!

Gyer. ya
Pi. kereszappan
Borotvaszappan

Sepri-kefeárak Rézgálic
Cipókré nek Hajolaj
Kályhafény Fogkrémek
Étszóda Lakfestékek
Kuhafesték Porfestékek
Szappanfőzőszer Borotvapenge

és mindenféle háztartási cikkek
nagyban és kiskisnyben

MÁJ FESTÉKHÁZ
Dob-utca 9.

Ágytoll és pehely

nagy választékban legjobb és
legolcsóbban:

GEIZLER-nél Thököly-ut 14.
(Keletivel szemben.)

Uj
Kézikocsit
honnét végy?

Bajnok-utca 34

Cukorka,
karamella

viszenteledőknek, utánvétellel, gyári
árban Székely, Bpest, Király-u.
51. sz. hűt.

Papir,
írószer

újról könyvek, kartotékek, váltó-
lejárati és alkalmazott nyilvántar-
tási könyvek.

Weinberger és Fejérnél
IV., Deák-tér 6 (Anker-palota)

GETTLER bank- és
váltóüzlet
Budapest, Andrassy-ut 43.

Alapítás éve 1897

Az osztálysorsjáték
főhúzással február 5-től
25-ig tartanak.

Szerencsés esetben

300.000 Ft

200.000, 100.000, 50.000
és még sok főnyeremény.

23.000 nyoromény

4.089.000 összegben.

Minden második sorsjegy nyer!

Nyolcad Negyed Hétl: Egész
Ár: 15.— 30.— 60.— 120 Ft.

Minden ember zsebében

Gettler bankból sorsjegy legyen!

Öt együttes turnézik Amerikában azzal az izgalmas zsidó szindarabbal, amely körül heves szócsaták dülnek

Hónapok óta telt házak előtt járszák a newyorki Broadwayn Ben Hecht „Egy zászló születik” (A Flag is Born) című dramatizált humanista hitvallását. Az amerikaiak ezrei valószínűleg zarándokolnak a színházba, hogy a darabot láthassák. A színmű felelőssé tesz mindenkit hatmillió európai zsidó elpusztulásáért. Így érthető, hogy a szindarab körül nemcsak élénk érdeklődés mutatkozik, hanem állandó a vita a sajtóban is, amely a Ben Hecht által hirdett igazság mellett szól, illetve ezt később bevonnak próbálják.

Az öreg és tiszteltetreméltó Tevya tragédiájáról szól az álomjáték. Tevya és felesége Zelda az egyedüli, aki a lengyelországi Dubinky városka lakosságából a borzalom után életbenmaradt. A házaspár elhatározza, hogy keresztül vándorol Európán és igyekszik megtalálni az utat Erec Jisraellbe. Amikor elindulnak Tevya fölörülten a fájdalomtól így kiált fel: „Elindulok, mint Ábrahám, de barányaaim és juhaim, fiaim és leányaaim nélkül! Te tudod csak Isten, hogy ők merre vannak... Fogadd őket magadhoz, — az égben!”

Utján temetőn halad keresztül, ahol megjelenik neki Dávid, a vándor és közli vele, hogy még Isten országába sem juthat be angol vizum nélkül. Tevya elalszik, s álmában ismét otthonában látja magát, azokban a boldog napokban, amikor a zsinagógában még a szent papok és kántorok dalai hallatszottak. Tovább álmódva, Tevya Dávid király udvarába jut, akitől szintén az Igéret Földje után érdeklődik. Dávid király megnyugtatja, hogy Isten valóban az ő fiainak ajánlódkozta Izrael földjét. Ekkor jön éppen egy követ véres késsel a kezében és számonkéri Amerika zsidóságától, hogy merre voltak, miközben Európában hatmillió testvérüket megölték!

Ezután a meggyötört, s elkinzott Tevya lelkéből Salamon király előtt tör ki a keserűség

azért, mert neki az egész világ az ellensége. Öt mindenki gyűlölte, gyűlöli és gyűlölni fogja. Gyűlölték mikor erős volt, most gyűlölik, mert gyenge. Gyűlölik, ha vándorol, s akkor is, ha visszatartja a vándorlást. Gyűlölik, mert zsidó! Salamon nem érti, hogy ki nem engedi őt Palesztinába, mire Tevya így válaszol: „Milliószámra égették el bennünket, mert nem kellett nekik, de amikor el akartunk menekülni, azt mondták, hogy zsidó nem hagyhatja el Európát földjét!”

Tevya az Egyesült Nemzetek kongresszusa előtt is beszélt és kéri engedélyüket, hogy bejuthasson Palesztinába. A nemzetek képviselői többnyire diplomatikus válaszokkal térnek ki a kérelem elől, s Tevya akkor emlékezteti az angolokat, hogy ők sohasem óhajtottak háborút viselni azok ellen, akik szabad emberek akartak lenni. Miért kívánnak most ilyen háborúba keveredni?

A tragédia Tevya és Zelda halálával végződik a temetőben, miközben fölöttük Dávid, a vándor vonul el a Haganal és Irgun ifju és erős seregével; lelkes ifjakkal és leányokkal, akik követelik az idegen katonaságtól, hogy mindenkit engedjenek be Palesztinába, aki oda bejutni akar. A fiatalok addig fognak küzdeni, míg a héber lélekéből Hebron népe kivirágzik. A katonák megígérik, segítenek nekik, hogy új zászló születhessen, amelyen Dávid pajzsa a jel.

A színmű főszerepét eredetileg Paul Muni játszotta, majd Luther Adler, Dora Weissmann és Sidney Lumet alakítják az üldözött zsidók drámai szerepeit. A darabnak olyan sikere van, hogy öt együttes turnézik azzal az Egyesült Államokban.

A történet, amely millió és millió hazátlan és otthonatlan zsidó története is, tulajdonképpen propaganda, mint ahogy C. B. Shaw darabjai is azok a művelt színházlátogató számára. A színmű csatlakozik ahhoz

a munkához, amit a Szabad Palesztináért küzdő Amerikai Liga (American League for Free Palestine) végez, szemben az angol Foreign Office-al (Idegenellenőrző Hivatalal.) A Ligának egy célja van: megmenteni és biztosítani Európa megmaradt zsidóságának életét. Szerintük a zsidókérdés nem politikai probléma, hanem tisztán emberi, humanus kötelesség. Kötelesség, mert annak idején egyetlen szó sem hangzott el a világ civilizált népeinek ajkáról a zsidóság érdekében. Kötelesség, mert akkor senki sem tett egyetlen lépést sem a zsidók megmentésére, s ma is csak Truman elnök sovány ígérete az, amivel meg kell elégedniük.

Amerika humanus közössége. Élén Quentin Reynolds-szal, aki egyébként az „A Flag is Born” kommentátora volt, főcéljává tette, hogy a megmaradt zsidóság részére teljes politikai és területi függetlenséget, valamint életbiztonságot harcoljon ki. Reynolds tudja, hogy az a zsidó nemzedék, amely az elgázoltak hamvaiból éled, új, határozott, bátor, emberi jogaihoz ragaszkodó, sokat próbált, nagy feladatokra képes, merész ifjuság.

A színmű Angliában is nagy port kavart fel. Thomas Driberg munkaspárti képviselő a darabot angolellesnek igyekezett feltüntetni. A közte és Reynolds között keletkezett vita kapcsán Reynolds azt fejtegette, hogy ami humanus, nem feltétlenül angolelles, még ha nem is védi Anglia érdekeit. A szócsatában Ernest Bevin is részt vett.

Miközben viláznak és hadakoznak az „Egy zászló születik” körül, a darab hatalmas tömeget vonz és egyre diadalmasabban halad a sokszázas szériák felé.

GYÖRGY AGNES

GYERMEKÁGY,
GYERMEKBÚTOR, VICÁnál
SZÁNKÓ
Nagyatádi Szabó-utca
Király-utca sark. 50.

Amerikába
akar utazni?
Ugy az átadó
üzletének
üzemének

eladását

FELLNER PÉTER
gyorsan intézi
Szt. István-krt. 30.
(Marx-térnél)
Új telefon: 129-792.

Kendi LAKBERENDEZŐIPAR
ALAPITVA 1889
TELEFON:
489-233
JAVÍTÁSOK-ÁTALAKÍTÁSOK
BP. IV. SEMMELWEIS-U 7.

Hirek Palesztináról

Néhány nappal elhalasztották a londoni Palesztinaértekezletet

Tekintettel arra, hogy a nemzetközi politika figyelme az utóbbi hetekben, különösen az újonnan feltárt olajutak és az amerikai tulajdonba került olajkoncessziók következtében a Közel-Kelet felé fordult az eddigi tapasztaltnál jóval nagyobb általános világérdeklődés előzte meg a január 21-re Palesztina ügyében Londonba összehívott második kerekasztali konferenciát. Közvetlenül a tárgyalások megnyitása előtt azonban a hírgyűnökségek és a B. B. C. váratlan hírt közöltek: a konferencia megnyitását néhány nappal el kellett halasztani, mert egyes arab kiküldöttek még nem érkeztek meg. Az arab képviselők azonban nem utazási nehézségek miatt „későek le” az értekezlet megnyitására — hiszen az angolok külön repülőgépet bocsátottak rendelkezésükre, — hanem mert a palesztinai arab delegáció még nem kapta meg a pontos utasításokat — a Muftitól, Hitler és Göbbels belső barátjától. A palesztinai arab képviselők még Kairóban időznek, ahol a Muftival tanácskoznak, aki ily módon kívánja befolyását biztosítani, miután az angolok még nem járultak hozzá, hogy az arab követséget a Mufti személyesen vezesse.

A Jisuv álláspontja: London helyett az Egyesült Nemzetek

A Jisuv álláspontját az összes belső és külső kérdéseket illetően a napokban elhangzott két fontos beszéd világítja meg. Ben Gurion, az ereci executiva elnöke rövid palesztinai tartózkodása folyamán a rádióban számolt be a politikai helyzetéről és többek között a következőket mondta: „A Kongresszus határozatainak megfelelően a jelenlegi körülmények között nem vehetünk részt a konferencián. Ez azonban nem jelenti a mandatórius hatalomhoz fűződő kapcsolatainknak a romlását, mert állandó érintkezésben vagyunk az angol kormánnyal Palesztina jövőjét illetően. Mértékadó körökben állandóan erősödik annak belátása, hogy problémáink megoldását sokáig halasztani már nem lehet és ezért nem kétséges, hogy életfontosságú döntések előestéjénél állunk. A végső szót azonban bizonyára nem Londonban, hanem Amerikában az Egyesült Nemzetek Szervezetében mondják ki.”

A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti Tanács az elmúlt héten nyilvános ülés keretében foglalkozott az aktuális kérdésekkel. David Remez, a tanács elnöke a következőkben összegezte a Jisuv felelős szervének álláspontját: „Három elvet kell, hogy az egész Jisuv magára

A konferencia megnyitását véglegesen január 27-re tűzték ki. Az összes arab államok képviselői résztvesznek az értekezleten. A nyolc arab delegátussal három angol kormány-megbízott tárgyal, köztük Bevin és az angol gyarmatügyi miniszter.

A konferencia anyagát illetően az angolok titokzatos laflgalásba burkolóznak. Különösen elzárkóznak annak megerősítése elől, hogy a konferencián új angol javaslatot terjesztenek be önálló államok felállításával kapcsolatban. Taktikai szempontból érthető e hallgatás, mert a kártyák előzetes felfedése nem feltétlenül szolgálja a kívánt megoldás elérését. Általában úgy tudják, hogy az angol kormány többsége eljutott az önálló Zsidó Állam megvalósításának gondolatához és ebben látja a probléma végleges megoldását, a „konferencia elején” azonban nem kívánják még felvetni a tervet, mert rendkívül nehéznek ítélik a határok megállapítását. Különböző javaslatokat kívánnak előbb meghallgatni és csak a legalkalmasabb időpontban szándékoznak felvetni a határok megállapításának nehéz problémáját.

nézve kötelezőnek ismerjen el. 1. A Jisuv és a Cionista Szervezet választott képviselőinek a joga és kötelessége, hogy a nagy

politikai harcot vezessék a Fehér Könyv eltörlése, Palesztina kapuinak megnyitása és a zsidó függetlenség kivívása érdekében. 2. Az egész Jisuvnak el kell itélnie azt a törekvést, amely gyilkosságot és ártatlan vér ontását a politikai harc módszereiből kíván avatni. 3. Erőszak alkalmazásával is meg kell akadályozni, hogy a terrorista csoportok megzavarhassák a Jisuv nyugodt építő életét. Ugyanakkor azonban elvárjuk, hogy azok, akik bennünket tanácskozással hívnak Londonba, ne

neheztelk meg a tárgyalásokat részükről történő provokációkkal, ne deportálják az Országba érkezőket és ne tegyék az egész Jisuvot felelőssé egyes személyek, vagy kis csoportok bűnéért... Mi azt kívánjuk, hogy folytathassuk békés telepítési munkánkat és tovább fejleszthessük kulturális és tudományos intézményeinket. Kell, hogy az angolok, amerikaiak, a Szovjetunió népei és az összes Egyesült Nemzetek megértse: nem fogunk többé barmok módjára a vágóhidra menni.”

Előkészítő tárgyalások az angol kormánnyal

Múlt heti jelentésünkben hírt adtunk arról, hogy a J. A. Végrehajtottbizottságának számos tagja Londonban van és a „Konferencia árnyékában” várakozik. Azóta kiderült, hogy Londonban igen fontos közvetlen tárgyalásokat folytatnak a J. A. képviselői az angol kormánnyal. A tárgyalások jelentőségére mutat, hogy az Ita jelentése szerint — lassan-lassan szinte az Executiva többsége Londonba utazott. A jelzett hír szerint máris Londonban van, vagy oda várják — a köv. Executiva tagokat: Ben Gurion, E. Neumann, Rabbi Abba Hillel Silver, Moshe Sneh, Moshe Shertok, Prof. Brodetsky, Berl Locker és S. Shragai.

A nagyfotosszerű tárgyalások tárgya: az azonnali követelések teljesítése és a távolabbi célok körvonalazása. Az a tény, hogy „előkészítő tárgyalások”-nak nevezett megbeszélésekre ilyen sok J. A. vezető személyiség gyűlt össze, arra mutat, hogy eredmények elérésére van kilátás. Jól informált londoni cionista körökből nyert értesülések szerint az „előkészítő tárgyalások” azonnali követeléseit a következők: a Fehér

Könyv eltörlése, Palesztina kapuinak sürgős megnyitása nagyobb zsidó bevándorlás előtt és a földvásárlás korlátozása, a megszüntetése. Ugyanez a forrás a J. A. távolabbi követeléseként Nyugat-Palesztinának Zsidó Állammá nyilvánítását jelöli meg. Ezek a hírek arra mutatnak, hogy az Executiva tagjainak a Kongresszus óta megerősödött a gyors és közvetlen eredmények ki-harcolása szükségének a gondolata. Nem kétséges, hogy a táborok lakóinak egyre kétségbeesettebb helyzete kényszeríti az Executivát mindenekelőtt a bevándorlás felszabadításának az elérésére. Az angol sajtóban több utalás történt a tárgyalásokra és azokat pót Palesztina értekezletként jelölik meg. A látszat szerint valóban az a helyzet, hogy egységes kerekasztali konferencia helyett az angol kormány párhuzamos tárgyalásokat folytat az érdekeltek felekkel. A lényegét illetően azonban jelentős különbség van az „előkészítő” tárgyalások és a Palesztina-konferencia között. Mindenekelőtt — Berl Locker szavait idézve — ezekre a tárgyalásokra mindenképpen sor került volna akkor is, ha erre az időpontra nem hirdettek volna kerekasztali konferenciát. E tárgyalások létrehozásával az új Executiva a Kongresszus által megjelölt feladatát teljesíti. Továbbá az is megkülönbözteti a tárgyalásokat egy tényleges konferenciától, hogy ezeken csupán a Jewish Agency képviselői vesznek részt, míg egy Palesztina-konferencián más zsidó szervek megbízottai is jelen lennének.

Lapzárta után érkezett

Elnapolták a konferenciát

Hétfőn 27-én nyitották meg az angol-arab Palesztina-értekezletet, amelyen Jamal Huszeini, a Palesztinai Arab Főtanács vezetője bejelentette, hogy népe minden eszközzel meg fogja akadályozni Palesztina esélyes felosztását. Ezen deklaráció után elnapolták az értekezletet, hivatalosan azzal

„AKRON”
ÖRÖKÍRÓ
új kivitelben
minden szaküzletben kapható
ÁRA 88.— FT.

Vezérképviselő:

GYÖRGY IMRE

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 15.
Telefon: 380-515. Telefon: 184-604.

megokolással, hogy az angol delegációnak módja legyen ta-

nulmányozni a palesztinai arab-ság bejelentését.

A Palesztinai Angol Főparancsnokság figyelemztetése a Jewish Agency vezetőihez

Kedden, 28-án reggel jelentik Jeruzsálemből, hogy az Irgun Zwai Leumi emberei az angol bíróság egy tagját — immár a második személyt — rabolták el tuszként a halálraítélt Dov Grünerért.

Cunningham a palesztinai angol főmegbízott magához hívta a Jewish Agency vezetőit és

bejelentette nekik, ha sürgősen nem adják vissza az elrabolt két angol személy szabadságát, úgy Palesztina egyes részeiben katonai kormányzást rendel el és visszavonja ezen részekből a polgári hatóságokat. — Megjegyzendő, hogy Dov Grüner halálát az itéletének végrehajtását egyelőre felfüggesztették.

(GELLÉRT)

Pesti Izr. Hitközség
68/1947. sz.

Hirdetmény

az 1947. évi pászkaszükséglet beszerzéséről

A Pesti Izr. Hitközség Elöljárósága közli, hogy pászkát kizárólag csak kenyérjegyszelvénnyel beszerzésére ellenében lehet kiadni. 1 kg pászkához 4 db 40 dkg-os vagy 5 db 30 dkg-os kenyérjegyszelvénnyel beszerzésére szükséges.

Kenyerjeggyel nem rendelke-

zők 1.20 kg lisztet tartoznak beszerezni.

Felhívjuk t. Hittestvéreink figyelmét, hogy az idei pászkaszükségletre előjegyzéseket és a szükséges kenyérjegyszelvények leadását az alant felsorolt pénztáraknál ez évi január 21-től, február 7-ig bezárólag eszközölhetik.

V. KERÜLET:

Csáky-utca 3.
Pannónia-utca 3.

VI. KERÜLET:

Hunyadi-tér 3.
Nagymező-utca 38.

VII. KERÜLET:

Bethlen-tér 2.
Garai-tér 11.
Izabella-tér 1.
Klauzál-utca 35.
Murányi-utca 35.

Sip-utca 4.
Sip-utca 12.

VIII. KERÜLET:

Kun-utca 11.
Nagyfavaros-utca 4.
Nagyfavaros-utca 21.

IX. KERÜLET:

Lónyay-utca 15.
Páva-utca 39.

XIII. KERÜLET:

Dózsa György-ut 55.

XIV. KERÜLET:

Bosnyák-tér 15.

A pénztárak az aláhúzott helyeken naponta 9 órától 1 óráig, a többi helyeken 9—1 óráig és 2—5 óráig állnak a t. Hittestvéreink rendelkezésére.

A pászka árát későbbi időpontban fogjuk megállapítani, előreláthatólag 1 kg pászka kb. hat forintba fog kerülni. Az előjegyzés alkalmával és a kenyérjegyszelvények beszerzésével egyidejűleg kilónként 4 forint előleg fizetendő.

Az előre leadott kenyérjegyszelvények után járó pászkát március 10-től 21-ig lehet a fenti helyeken kiváltani.

Ezidén ugyancsak korlátozott mennyiségben áll liszt rendelkezésünkre a pászka sütéséhez, éppen ezért fenntartjuk magunknak a jogot arra, hogy amennyiben az előjegyzés határidejének lejártá előtt a rendelkezésünkre álló lisztmennyiség kimerülne, úgy az előjegyzést február 7-ike előtt már becsúsztatjuk.

Budapest, 1947 január hó.
5707 Tévész hó.

A Pesti Izr. Hitközség
Elöljárósága

HUMPHREY BOGART — INGRID BERGMAN — CLAUDE
RAINS — CONRAD VEIDT — PAUL HENREID
SZÜKE SZAKÁLL — PETER LORRE

CASABLANCA

Rendezte: KERTÉSZ MIHÁLY

WARNER-MOPEX FILM

HÉTFŐ este fél 8 órakor gálapremier

VÁROSI SZÍNHÁZ

„Asszonyok a viharban“

Állandóan és nagy figyelemmel olvasom György Endre cikkei az „Uj Élet“-ben. Így most is nagy érdeklődéssel kísértém az „Asszonyok a viharban“ című tanulmányát. Lelki szükségét éreztem annak, hogy ezen cikkéhez hozzászóljak. Cikkének hatása alatt szinte átéljük az elszünetelt borzalmakat. Olyan dermesztően és érzékelhetően írja azokat meg, ami az ő írásait mindig jellemzi. Magához a témához nincsen semmi hozzátenni valóm, mert hisz az olyan fontos leírását adja a szenvedéseknek melyekben asszonyaink is álmunk és ahogyan azt visszltek, hogy csak rontanék azon. En tulajdonképpen cikkének végső részével kívánok foglalkozni, ahol idézi több zsidó asszony hozzá írt levelének egyes részeit, melyekben elpanaszolják magukra hagyatott-ságuknak szörnyű érzetét.

Mint egyik legnagyobb vidéki hitközség elnöke, mindezeket magam előtt látva, sokat gondolkodtam már e szörnyű nehézség problémá fölött és itt a megmenekült és özvegyen maradt férfiakhoz lenne néhány szavam. Teljesen jogosnak tartom a szemrehányást azokkal a férfakkal szemben, kiknek felesége és gyermeke szintén odavesztett és tudva azt, hogy hasonló körülmények között asszonyaink ezrei szenvednek még most is a világtörténelem legnagyobb gaszágainak szörnyű következményeit, nem nőülnek meg, hogy megoszlanak és enyhültenek közös szenvedéseiket.

Van azonban a dolognak még sokkal súlyosabb változata is, mégpedig az, hogy a megmenekült musz-os vagy deportált férfiak nem azt teszik, hogy a sok szenvedésen átesett asszonyaink közül, hanem a túlsó oldalról keresnek és választanak maguknak feleséget. Sajnos, nagyon sok ilyen esetet látunk napról-napra, ami gondolkodásra kell hogy ejtsen bennünket. Ezek az emberek teljesen megfelelőnek erkölcsi kötelességeikről és más felekezeten belül keresnek feleséget a maguk számára, akkor, amikor a borzalmas írtás után annyi sok szerencsétlen zsidóasszony maradt férj és egzisztencia nélkül. Ez az amiről beszélnem kell és figyelmeztetni szeretném férfainkat kötelességeikre, nem csupán önmagukkal szemben, hanem ki-pusztított családjukkal szemben is.

Ugy érzem, joggal mondhatom mindezt, mert magam is szenvedő anyja vagyok a történet kannibálizmusnak: én is odavesztettem feleségemet és a legtermészetesebb kötelességemnek tartom, hogy egy velem egyformán szerencsétlenül járt asszonyt vegyek feleségül árván maradt egyetlen gyermekem mellé.

Hiszem és remélem, hogy nemcsak én értem meg György Endre megrendítő cik-két, hanem mindannyian okunk fogunk belőle és meglesz cikkének a várt eredménye.

STERN MÁRTON
a szegedi zsidó hitközség elnöke.

Meghívó

Az Orsz. Izr. Tanácskegyesület folyó évi február hó 2-án, d. e. 11 óráig kezdettel

taggyűlést tart

(Sip-ut. 12. hitk. disztrictum), amelyre tagjai ezután is bizalmasan meghívja.
Tárgy: A zsidó iskola és a zsidó nevelés problémája. Előadó: dr. Zsol-dó Jenő, leánygimnáziumi igazgató.
Hozzászólók: dr. Fisch Adolf és Gel-ler Endre hitközségi tanfelügyelők.
AZ ELNÖKSÉG

TALESZ, T'FILIN

mezusa, elcses és héber könyvek
VÉTEL. ELADÁS. JAVÍTÁS.
Jahrzeitblat készítését vállalom.
UNGAR MÓR, Király-utca 17.,
kapu alatt vagy I. emelet 4

Edény, üveg, porcellán

háztartási cikkek vétele és eladása

Uj világ bolt

Népszínház-utca 22. Szombartottó.

Mit hoz Önnek az 1947. év?

Hírnev asztrológus minden kérdé-sére válasza ad horoszkopjában és tanácsokkal látja el, csekély díjazásért.
Albert V., Csáky-utca 11. I. 11.

ÁGYTOLL, PEHELY

legelőszobán

KOHN IRÉN
JÓZSEF-KÖRUT 42.

Higiénikus ágytoll, gőztisztítás villanyerőre. Szállítását vállalom

Gyors- gépirónót,

érettségivel, nyelvtudással, kevés gyanakodással keres műszaki üzlet V. kerületben. Ajánlatokat kiadókba: „Lehet kezdő is“ jelgére.

Már RÉSZLETRE is kapható

RÁDIÓ, CSILLÁR

Kristály rádióházban

Király-utca 59.b.

(Zenekademiával szemben!)

A székesfehérvári izr. hitközség

pályázatot hirdet

előimádkozó
és metsző állásra

Jelentkezhetnek, akik képesítésüket három elismert rabbitól nyerték és zeneileg lehetőleg képzeltek. Lakás természetben, fizetés megegyezés szerint. Eddigi működést tartalmazó pályázat határideje: február 10.

Előjáráság.

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

mindent elintéz — (Éjjel-nappal)
Óránként 6 Ft

Király-utca 21. Telefon: 226-893

VENDÉGLŐ,

Hívjon! Jöjjön!

Veszek aranyértékű forintért: szőnyeget, porcellán, irógépet, régiséget férfi és nő ruhákat, perzsa kabátot, fényképezőgépet, festményeket

Gerstl-Majorosi

VIII., Esterházy-utca 17 (Sándor-utca saroknál) T.: 136-077.

MINDENNEMLŐ
SZÖNYEGvétel-eladás, UNGÁR, Király-u. 14.
és Rákóczi-ut. 42.GUMI
JAVÍTÁSI. rendű munka.
Pontos kiszolgálás.

GUMIHÁZ

V. Váci-ut. 28.
Bejárat a Légrady Károly-utca felől.

Telefon: 129-139

Egészítésként és lábadozóknak

legkitünőbb rituális
ellátást nyújt

Dr. ERNST SZANATÓRIUM

Alkotmány-utca 4., III. 9.

Telefon: 125-066.

Elsőrendű szalonszabónő

hosszu belvárosi gyakorlattal
bákokhoz ajánlkozik. Jókai-utca 4.
I. emelet 10., MAYERNE.Élénk tevékenység
a Mazot körzeti tagozataiban

A Mazot (Magyar Zsidók Országos Egyesülete) vezetői elhatározták, hogy az egyes körzetek ismételtén kifejezett óhajlására sűrűbben megtartott összejövetelekkel élénkítik a szervezet tevékenységét és hogy állandóan tájékoztatni kívánják a hittestvéreket a zsidóságot érintő összes időszerű kérdésekről.

A VII. kerületi belső tagozat

A Mazot belső VII. kerületi tagozatának szokásos szerdai összejövetelén, január 22-én, igen éles hangok hangzottak el zsidó egységet megbontani igyekező disszidens kisebbség ellen.

Dr. Váradi Jenő főtitkár megnyitójában a közlérsaság elleni összeesküvésekről emlékezett meg, hangsúlyozva, hogy minden ilyen kísérletnek csirájában való elfojtása a zsidóság elsőrendű érdeke.

Nagy László József főtitkár a jogegyenlőségről és annak hiányosságairól beszélt ezután. A közlérsasági törvény bevezetésében kimondja, hogy az ember elidegeníthetetlen és természetes jogait biztosítani kell fajra, vallásra való tekintet nélkül minden magyar állampolgár számára. A felszabadulás után a magyar zsidóság nem kapta vissza előbbi jogait. A zsidóság várta az elégtételt az üldöztetések alatt elszenvedett joghátrányokért. Még

nagyon hosszú az út a teljes jogegyenlőségig. Mindezekből levonva a tanulságot, soha nagyobb szükség nem volt a zsidó egységre, mint ma, hogy jogait maradéktalanul kivívja.

A bibliai idézetekkel tarkított, nagyvonalú előadás után Sáfár János Jakab, Blau Árpád és Szegő Jenő szólaltak fel, majd dr. Váradi Jenő válaszolt a felvetésekre. Megállapította, hogy a zsidógyűlölet, a féktelen antiszemitizmus ma kétszerezten fáj a zsidóságnak, mert azt hitte, hogy a nagy katalizma után ellenségei magukba szállva beismerik, hogy vétkeztek ellene.

A VIII. kerületi tagozat

Dr. Vass Lipót körzeti elnök megnyitójában a zsidóság azon vezetői látogatásának fontosságát hangsúlyozta, akik a gettó idején, de azóta is szüntelenül a magyar zsidóság sorsának javításán fáradoznak. A most leplezett összeesküvés a múlt rémségeit idézte fel, mellyel

szemben a zsidóságnak egységesen kell hivatott vezetői mögé sorakoznia.

Az elnöki megnyitó után Róbert Mária Szabolcsi Lajos egyik legendáját adta elő, majd Domonkos Miksa foglalkozott általános figyelem mellett a zsidóság aktuális kérdéseivel. Bevezetőül kijelentette, hogy nem hitközségi hivatalos minőségben, hanem mint a Mazot egyik vezetőségi tagja jelent meg, akit kirendeltek, hogy a józsefvárosi tagozat ülésén előadást tartson. Beszélt arról a másfél esztendő küzdeleméről, melyet a zsidóság hivatalos szervei azért folytattak, hogy rólunk, a választásokról szólva kijelentette, hogy az kizárólag zsidó belügy s aki azt külső erők bevonásával akarja befolyásolni, az a zsidó ügy árulója. Elmondotta, hogy a zsidóság mai vezetői nem viszik keblükbe a zsidóságot s ha úgy látják, hogy veszély fenyeget, megteszik a szükséges intézkedéseket. Nem győzik eleget hangsúlyozni, hogy a zsidóság a legközelebb áll a demokráciához, s minden erejével annak erősítéséhez kell hozzájárulnia. A cionizmus kérdésében minden önindulatos zsidónak kötelessége a Zsidó Állam létrejöttén munkálkodnia. A Zsidó Állam és a galut zsidósága együttműködve fogja biztosítani a zsidóság féltelenmentes életét. A Mazot hathatósan kívánja támogatni a hivatalos szervek nehéz munkájában. Céljai között tartja, hogy ne legyen eláztatlan zsidó. Súlyos szociális problémák vannak, melyeket meg kell oldani. A központi vezetőség tisztában van a nehézségekkel, gondoskodnia kell a galutban élőkről, de nem feledkezik meg azokról sem, akik elhagyják otthonukat, ezeket emberhez méltó módon akarja utjukra bocsátani. A Zsidó Állam vagyondát szomeru, de szent örökségnek tekintik, melyet a féltelenmentes élet biztosítására szabad csak felhasználni.

A végig nagy figyelemmel kísért érdekes előadást a hallgatóság meleg ünnepléssel honosította. Faragó Vera szavalt ezután, majd Kővári László, a tagozat elnöke hívta fel a hallgatóság figyelmét az összejövetel fontosságára és sürgős teendőnek jelölte meg a zsidóságtól eltávolodók visszatérítését.

Befejezésül dr. Salgó László körzeti rabbi arról beszélt, hogy a megpróbáltatások idején az éire kerültek közül csak kevesen voltak, akik a közösség érdekeit szolgálták. A felszabadulás után ezek a kevesek vitték kezükbe a zsidóság sorsának irányítását. A magyar zsidóság az objektív kritika jogának fenntartása mellett ezek mögé sorakozik.

A VII. és VIII. kerület üléséről legközelebb számolunk be.

KÖZÉPKORU, JOBB NŐ, a háztartás és üzlet minden ágában járatos, ELHELYEZKEDNE jobb családba, esetleg bejárna „Kfogástlan” jengére a kladóba.

Pályázati hirdetmény
A rákoskeresztúri izr. temető
gondnoki állására
pályázatot hirdetünk.

Előnyben részesünek mérnökök vagy technológiát végzett egyének, kik hasonló munkakörben már működtek. A pályázathoz csatolandók: személyi okmányok, igazolási bizonyítvány és rövid életrajz.

A pályázatok központi hivatalunkhoz (Budapest, VII., Erzsébet-körút 26., I. emelet), folyó évi február hó. 10-ig nyújthatók be.

A Pesti Chevra Kadisa
előjárásága

KIVÁNDORLÓK!

UTLEVÉLKÉPEK gyorsan-olcsón és jól
HUNNIA, Somogyi Béla-ut. 6. (Kossuth Lajos-u. mellett)

AUTÓ-
PORTAL-
BÚTOR-
ÁBLAK-
ÜVEG
WÄGNER
Kazinczy-u. 9.
Tel.: 221-075

PARÓKÁK, FRIZETTEK

a legfinomabb kivitelben
és legszebb színekben.

Rendelés, javítás, alaki-
tás, víz hullám, tisztítás

Hajműterem IV., Mária Valéria-u. 17.
Ritz szállóval szemben

MEGJELENT!

Öröklési Sorrend a Közös Veszélyben
Ellátottak Után

Öröklés deportáltak után

Írták:

dr. Fényes Endre és dr. Visky Károly

ügyvéd. egyetemi tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.
Grill-kiadás.

Fogsorok Fogpótlások

MÜFOGAK, KORONÁK, HIDAK
Acél Imre fogász

VII., Erzsébet-körút 10. II. emelet.
A Glonista Szövetség Helyiug fog-
munkáinak készítője

Órát, ékszert

legolesobbán

Klein Lászlónál
Dob-utca 19

UTAZIK?

Böröndök, retikülök, aktakészítők és
mindenféle diszidmárak, nagyban és
kicsinyben Krausz Géza, Budapest,
VIII., Rákóczi-ut 13., udvarban.

Héber könyvek, Talesz, T'filin vétel, eladás, javítás.

Johann-é-tábla készítését vállalom.
MEISELS KÖNYVKERESKEDŐ,
VII., Dob-utca 13.

Férfi ruhákért,

szmokingért, fehérneműért, szőnye-
gért, zálogtárgyért, egész háztartá-
sért legelőbbet üzet

GRÜN, saját üzletem részére.

Népszínház-utca 20. Hívásra jön.
Telefon: 155-092

FILM-BOY

áruszállító és gyorsküldőncvállalat

lelkismeretesen elintézik inkasszókat,
trékkis, biciklis megbízásokat.
VII., HOLLÓ-UTCA 17.

Telefon: 423-526

JAHRZEIT- TÁBLA

készítését olcsón elvállalom.

UNGÁR MÓR, Király-utca 17.

Kapu alatt vagy I. emelet 4.

Fenákel Jónásné

orth. kóser baromfi- és halüzlete

VII., Dob-utca 18.

Naponta friss baromfi és élőhal.

40-50 ezer forintig

betársulnék

közreműködéssel iparban vagy ke-
reskedelemben. Ajánlatok
„Korrekta” jellegre Lendvaihoz,
Tertéz-körút 22.

A Magyar Vöröskereszt Nemzetközi Szociális Szolgálat,

Budapest, Baross-utca 15., I. em. 20.

kéri mindazokat, akik alant felsoroltakról bármit tudnak, jelentse, jelen
közleményre való hivatkozással, miképpen a Magyar Vöröskereszt fenti szol-
gálatának. Külföldről érkezett érdeklődésre adandó válasz miatt minden
adat értékes számunkra.

Klein Sándor, Arthur, anyja neve:

Tannenbaum Dóra.

Klinberger Helén, utolsó ismert

lakcíme Károly-körút 6 volt.

Knoll Salamon, Kispösten lakott.

New-Yorkból keresik.

Kohn Ede, Kazinczy-utca 30 szám

alatt lakott.

Kohn Sámuel, Budapest, Árpád-
ut 8. alatt lakott.

Kollin Imre dr., Auschwitzból je-
lentkezett utójára.

König Blanka, szül. Hudiya, Hudiya

Dezso keresik.

Kuncze Zoltáné, szül. Wolf Ilona,

1915-ben Bergen-Belsenben látta

igen rossz idegállapotban.

Loeb Gyula és Betty, Ráday-u. 41.

alatt lakott.

Löwinger Jenő, sz. 1907-ben, lakott

Klauzál-u. 10.

Maler Henrik, 1941-ben a Garany-
táborban volt. Bejelentett lakása

Bécsben volt.

Matti Emmi, Budapest, István-ut

34. sz. alatt lakott.

Müller Anna, Kispeszt, Állítólag Te-
leki-u. 4. szám alatt lakott.

Ofner Leo és felesége, utolsó is-
mert címe Bpest, Soroksári-ut 42.

volt.

Pfeifferné, szül. Sahlic Margit, sz.

1897.

Ráday Magda, szül. 1911 Nyár-u.

14 számú házból vitték el.

Reich Győző, zombori lakos. 1941-

ben Auschwitzban látták.

Ringer József, utolsó ismert címe

Kolumbus-utca 14. sz. volt.

Riss Regina, 30 éves, Lengyelor-
szágban született és 1940-ben jött

Pestre.

Róth Gárdonyi Rózika, kb. 14 éves

Max Rieder keresik.

Salamon Alfréd és családja, utolsó

ismert lakcíme Király-u. 89. volt.

Salamon Jenő és családja: Flóra,

Arnold, Ben, Rózi, Zelmán. Ezzer

és Sámuel.

Salzberger Ede, 1941-ben Fiuméből

Auschwitzba vitték.

Sági Margareta, anyja neve Spitz

Paula, foglalkozása kozmetikus.

Simon Sarolta, Pestszentlőrinc,

Munkács-utca 8.

Sorger Ilona és fia Eduárd, Zág-
rából keresik.

Schiller Valéria, sz. 1902. keresi

Sirovska Josefina, Bécs.

Schlesinger Pál, szül. Velenec.

Schönberger Valéria, szül. Eisen-

stadt. Állítólag a zsidó-kórházban

volt.

Stammberger Hugóné, szül. Wolf

Gazella.

Steinmann Erzsébet. Utolsó ismert

lakcíme: Teleki Pál-u. 24 volt. Eltér-

penzión.

Stern Eugénia, szül. Rosenfeld

Menyhért-ut.

Stern László, aki a Kisfaludy-u. 5.

sz. alatt lakott és onnan elköltözött.

Sternhell Berthárd és Róza, Bécsben

lakottak 1912-ben.

Strauss Lajos, aki Posten a Ceg-
jedi-ut 5-7. sz. alatt lakott.

Két szovjetfilmet

volt alkalmunk megcsodálni. A

„Népek ítélőszéke” a nürnbergi

pert és annak szereplőit tárja

előnk. A náci-hatalmasságokat a

maguk hatalmának teljében,

amikor fékezhetetlenül tombol-

tak és mint vadállatok, ami-

kor nyöszörögnek, hazudnak és

váltig tagadnak. A recept is-

merős: ők szelid bárányok, azt

sem tudták hogy a horogkeresz-

tes birodalomban deportálótá-

borok és gázkamrák működtek,

s még azt is „felsőbb parancs-

ra” cselekedték, amit nem cse-

lekedtek. Szerecsére az ügyé-

szek nem voltak ilyen hiszéken-

nyek és a főbűnösök elé tarták

égrekiáltó gázságaik hiteles do-

kumentumait, amelyeket annak-

idején ezek a bíróság előtt

szenvetgő, gyáva tirannusok ir-

tak alá. Azután megszűnik a

csűr-csavarrás, a felelősség

alól való kibúvás: milliók gyil-

kosai ott fekszenek kiterítve...

Ha kevés elégtétel is, elérte

őket az igazság sújtó keze.

A rombolás apostolai pusztí-

tó munkájának ellentétéként,

mint szívet-lelket derítő, üdítő

látvány jelenik meg a vásznon

a szovjet-iffuság grandiózus

sporttűnepek pazar színeiben

Budapesti Aut. Orth. Izr. Hitközség

VII., Dob-utca 35. Telefon: 226-620

A 20/1947. sz.

HIRDETMÉNYT,

mely az 1947. évi macosszükséglet

előjegyzés módjait tartalmazza, kiegészítjük azzal, hogy t.
híveink kényelme szempontjából, a VII., Dob-u. 35. sz. alatti
macosszültyuakon kívül, az alant felsorolt helyeken is esz-
közlhető macosszülőjegyzés.

V., Zsitvay Leó-u. 24.

V., Nagy Sándor-u. 7.

VI., Vörösmarty-u. 25.

VII., Akácia-u. 56,

VII., Dob-u. 19.

VII., Hernád-u. 16.

VII., Kazinczy-u. 32.

VII., Kazinczy-u. 38.

VII., Klauzál-tér 4.

VIII., Magdolna-u. 29.

VIII., Karácsonyi S.-u. 1.

VIII., Népszínház-u. 47.

Budapest, 1947 január hó.

5607 Svat hó.

A BUDAPESTI AUT. ORTH. IZR. HITKÖZSÉG
ELŐJÁRÓSA.

Orth. kóser mézarszék.

Winkler Andor.

Munesik Izidor.

Amszel Simon.

Papper Sándor.

Orth. kóser mézarszék.

Berkovits Koppel.

Munesik Gyula.

Friedmann Sándor.

Orth. kóser mézarszék.

Engländer Jenőné.

Jungreis Gyula.

villódzó, monumentális filmbe-
számolója. Ezt a parádét, a
szépségnek és erőnek, a lelkes-
ségnek és akarásnak e csodála-
tos harmóniáját szavakkal viszá-
sra adni lehetetlenség! Látni kell!
Lenyűgöző! (—y)

Felhívás!

A salgótarjáni aut. orth. hitközség
kebelében alakult Emlékműi Bt.
zottság felkéri mindazok hozzá-
távozót, akiket 1944 június nap-
ján

a salgótarjáni
gettóból deportáltak,
hogy közöljék címüket.

Forróencsen

a főtemplom udvarán

a munkaszolgálatos és deportált
mártírjaink emlékére méltó

emlékművet
emelünk.

Felkérjük mindazokat, akiknek
hozzátartozói vagy ismerősei Ence-
ről vagy a tartozó hitközségektől
vonultak be munkaszolgálatra v.
lettek deportálva és ezúttal vá-
sra nem tértek, neveiket sürgősen
közöljék.

Schnitzler Béla
Forróencs.

Pénzbeszedő,

árukisérő vagy hasonló

állást keres

31 éves fiatalember, Garanciaval
rendelkezem. „100%-ig megbízható”
jellegre a kiadóra.

Altiszt felvétetik

Sip-utca 12. III. emelet 45.

Belvárosban, modern, komfortos

üres utcai szoba

pedáns, magányos egyén részére
kiadó. „Nyugodt otthon” jellegű
Blocknerhez, Városház-utca 6sz.

Háztartásunk

részére keresek egy rendszertől,

perfekt főzőnőt

Ajánlatok „Uri otthon” jellegre
Blockner hirdetőjébe, Városház-u. 10.

LILLAFÜRED fülkő, 700 méter

magasan, Bükk-szentkereszten

10 szobás villa
eladó vagy bérbeadó
PRINTZ, GARAI-TÉR 11.

Jóesuládból való, 21 éves fiatalembert
jó szakmába TANULONAK ELHE-
LYEZKEDNE VIDÉKRE IS.
Budapest, GOLDSTEIN SAMUEL,
VII., Dob-utca 37.

Ingatlannal, főbérleti lakással

rendelkező, középkorú, csinos
URIASZONY

férjhezmenne

jómegjelenésű urhoz. „Lehetőleg
diplomás” jellegre a kiadóra.

H I R E K

— Kulturdélután a Dózsa György-utli templomkörzetben. Vasárnap délután a Dózsa György-utli templomkörzet meghívására, az Új Élet gárdája kulturdélutánt rendezett. Dr. Gellért Elemér, a körzet kulturális vezetőjének megnyitóját után Rooz Rezső, az Új Élet főszerkesztője tartott előadást a zsidó ujságíró mai felelősségéről. Sós Endre Brody Sándorról szóló tanulmányát mutatta be. György Endre megrázó adatokkal támasztotta alá, hogy miért nem felelhetünk. Gervai Sándor a Szovjet zsidó irodalomnak szelvényéről tartott előadást. A betegség miatt távollévő Kecskeméti György riportját Alpár József adta elő. Végezetül Mandl Miklós körzeti rabbi méltatta az elhangzott előadásokat.

— Előadás Palesztina gazdasági lehetőségeiről. Dr. T. M. Kinóri, a Jewish Agency for Palestine ipari és kereskedelmi osztályának igazgatója (Jeruzsálem), január 27-én, nagy érdeklődést keltő előadást tartott az Általános Cionista Blokk központjában. Előadó — aki kölcsönös gazdasági érdekű tárgyalásokat folytat Budapesten — ismertette az erégi jisiv foglalkozásbeli megoldását, a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem helyzetét és a szakmai elhelyezkedés lehetőségeit. A magas színvonalu, mindvégig figyelmet keltő előadást dr. Náthán Sándor, a Klat—cionista blokk ügyvezető elnöke vezette be és a nagyszámú hallgatóság nevében ő köszöntö meg, az illusztris előadónak.

— Az Onike Kiss József emlékünnepe. Az Onike február 16-án a Zeneakadémia nagyertermében mátiné keretében a nagy nyilvánosság részére megismétli a legutóbbi, meghívott közönség számára rendezett nagyszerű Kiss József emlékünnepe műsorát. A bevétel mártír írók özvegyeinek segélyezésére szolgál.

— Achád Háám emlékünnepe. A Pesti Izr. Hitközség Kulturális Bizottsága csütörtökön este a Fürst Sándor-utcai kultúrházban Achád Háám emlékünnepeket tartott. Az előadást dr. Végházi István vezette be. Palotai Erzsike két zsoltárt szavalt el. Dr. Herskovits Fábrián Achád Háám kulturális jelentőségét méltatta. Kiemelte Achád Háám érdemeit a cionista politika fogalmának tisztázása körül. Kelen Dóra Achád Háám műveiből olvasott fel. Nemes Zoltán zsidó dalokat énekelt, zongorán kísérte Kelen Rózsi. Az előadónak Nágell Marcel mondott köszönetet.

— Siremlék Wirth Kálmán főigazgatójának. A Pesti Izr. Hitközség Leánygimnáziuma volt

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének közleményei:

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének hivatalos helyisége Andrassy-ut 81. alatt, a volt

Félszek-kávéházban van. (Telefon: 424-734.) Hivatalos órák: hétköznapiokon d. u. 3—6 óráig.

A MAZOT legközelebbi ülése:

Január 30-án, csütörtökön, pontosan 6 órakor a MAZOT V. kerületi tagozatának klub-avató ünnepélye, V. Szent István-körút 1. l. emeleti helyiségében.

Február 2-án, vasárnap délután 11 órakor, Sip-u. 12. alatt a MAZOT Nevelési Osztálya az Izraelita Tanítóegyesülettel együtt ülést tart. Tárgya: A zsidó iskola és a zsidó nevelés problémája. Előadó dr. Zsoldos Jenő igazgató. Hozzászólók: dr. Fisch Adolf és Gellért Endre tanfelügyelők.

Február 3-án, hétfőn délután 6 órakor Andrassy-ut 81. alatt a MAZOT VI. kerületi tagozata

tart taggyűlést. Előadó dr. Rucz Zoltán.

Február 4-én, kedden délután 6 órakor a MAZOT V. kerületi tagozata tart ülést Szent István-körút 1. alatti helyiségében. Előadó dr. Fisch Henrik főrabbi.

Február 5-én, szerdán délután 6 órakor a MAZOT VII. belső körzet taggyűlése. Előadó Nágell Marcell.

Február 6-án, csütörtökön délután 6 órakor a MAZOT Női Osztálya munkaközösségének megbeszélése. Andrassy-ut 81. alatt. Nőgyeleti megbízottak megjelenése kötelező.

igazgatójának, Wirth Kálmán főigazgatójának síremlékét akar állítani. Felkérjük a leánygimnázium volt növendékeit, hogy ebben az ügyben megbeszélés végett szíveskedjenek megjelenni február 9-én, vasárnap d. u. 12 órakor az Abonyi-utcai iskolában. Bejárat a XIV. ker. Szent Domonkos-u. 8. sz. alatt.

— A budapesti aut. orth. izr. hitközség iskolájának ünnepélye. A felszabadulás után fővárosunk összes iskolái közül az orth. izr. hitközség iskolái nyitották meg leghamarább (1945 február 5-én) kapukat a még pincében senyvedő maradékok orth. zsidó gyermekek részére. A felszabadulás elfordulója alkalmából az iskolák növendékei meghatározott melegséggel emlékeztek meg Reif Ármán igazgatójukról, aki a válságos időkben a tanterület részvételével új életre keltette és átszervezte a kor követelményeinek megfelelően a nagyvonalú orth. iskolát.

— A Szocialista Cionisták (Ichud—Mapáj) Pártja febr. 3-iki összejövetelén. (Fürst S. utca 21/b. d. u. 6 óra. Fűtött terem!) Geyer Albert távolléte miatt műsorváltozás lesz. Faragó József ad elő Nacionalizmus-e a cionizmus címmel.

— Műsoros leadvétel. A Pesti Izr. Hitközség VII/b. körzetének költségvetéséért január 25-én, szombat délután 6 órai kezdettel nagyszerű műsoros leadvétalt rendezett a New-York kávéház különtermében, a VII. kerületi szegény-sorsu zsidó hitestvéreink megsegítésére. A nagyszerű uzsonnádélután keretében Róbert Mária nagy sikerrel adta elő Kiss Arnold: „Zsidó Kürtösök” című prózáját. — A vendégeket dr. Egri Sándorné és Herrstein Lajosné elnökszenyok üdvözölték. A jól sikerült uzsonna délutánon megjelent a Pesti Izr. Hitközség vezetősége, élén Stöckler Lajos elnökkel és Domonkos Miksa ügyvezetővel.

A jólsikerült délután teljes anyagi jövedelme a szegények megsegítését szolgálja.

— A Rabbiképző Intézet templomában szerdán délután a deportálásban elhunyt mártírok emlékére istentisztelet volt, amelyen Eisler László rabbielöl megmozgó beszédben idézte a zsidó tömegek tragikus sorsát. — A Rabbiképző Intézet Ecce-Hajim segélyző egyesületének tisztújító közgyűlésén megválasztották az új vezetőséget. Világi elnök: dr. Földes István, egyházi elnök: dr. Löwinger Sámuel, titkár: dr. Davidovits Sámuel, a G. I. T. T. szociális ügyeinek intézője lett.

— Zengő Ipolyka hegedűművész áll. eng. zenekolájában (VII., Erzsébet-körút 52. Tel: 423—406) a II. félre új növendékek felvételnek az összes tanszakokra.

— A Borochoy Kör VIII. ker. csoportja február 9-én, vasárnap d. u. 5 órakor előadást tart.

NYILT TÉR

A BUDAPESTI AUT. ORTH. HITT. RABBISÁGÁNAK FELHÍVÁSA

Ernő Izidor (VII., Dobány-utca 69.) leánya, férjhez Edelstein Jakabné márt. év december 19-én rabbiágunkat megveszítve, sőt helyett idegen férfit bérrel fel chalice adásra, Természetes, hogy a megveszítés által eszközölt chalice semmiféle érvénytelenségű és így nevezett továbbra sem köthet egyházi házasságot, mert továbbra is férj nevezett továbbra mindaddig, amíg lényeges sőtórától chalice nem kap. Tekintettel arra, hogy ezen felderítés után megszerzett rabbiág chalice-igazolással ellátott heter (házassági engedély) Edelsteinné birtokában van és mivel nevezett igen súlyos vallástörvénytől követelt el, kötelezővé tesszük, minden hitű zsidónak, akiknek tudomására jut, hogy Edelsteinné ezen jogtalan heter felhasználásával házasságot akar kötni, hogy ezen házasságkötést minden rendelkezésére álló eszközzel akadályozza meg, illetve az esket rabbi felki körülményre hívja fel.

Riza Jünter-t

amerikai rokonsága keresi. Léveiben értesítse pontos címről Kant Béla, Debrecen, Miklós-u. 6.

Egy jó házból való, szigorúan orth. megbízható, egyedülálló nő a békésabai Jésva részére

szakácsnőnek

azonnal felvesszünk. Jelentkezés: Budapest a Merkában, Király-utca 26. I. emelet.

Mindentéle NŐI és GYERMEKRUHA VARRÁST VÁLLALOK. Hívásra jövek. Weisz Menyhért, Szénelég-u. 38. II. emelet 20.

GYERTYAT PÉNTEK ESTÉRE. Barbiert borotválkozáshoz vásároljon szombattartónál: ZAUBERERNÉ, háztartási üzlet. Dob-utca 23.

Kétszobás

vagy egyszoba hallos, összkomfortos LAKAST KERESK. Lehet batorral. „Igenyiosult” jel. a kiadóba.

Intelligens URILEÁNY, kitűnő főző, hosszú bizonyítvánnyal állást keres kisebb családnál. Levelek „Csakidő” jelűre dohányszékbe: Murányi-utca 2.

Weisz Mór Pékárak, cukrászsütemények, süte és cukrászda békébeli minőségben Budapest, Dob-u. 22 Alkalmi rendelést vállal

Gyapjút
Nyulbőrt
Pézs m át
Nyersbőrt

legmagasabb árban vásárol
HERSCH JENŐ
Somogyi Béla-ut 9.
Tumbach S. u. 10. Telefon: 427—082.

Mai értékét fizetem férfiruhaért, szövetért saját üzletem részére
Andrassy-út 47 (Oktogon, Abbázia mellett) Eladás nagy választékból

3 órán belül 5 drb. fénykép 20 forint
PARISI FOTO
Párisi Nagy Áruház

Szombattartó

egyelemi képzettségű, export-importőr, szakiró, jókölcsű ücsőnek, kimondottan csinos, szép urhölgyet, harnincig

feleségül keresek

Hozzáértő kimerítő levelőt, fényképpel, titoktartás mellett „Ausztália” jelígre Patakhhoz, Bajcsy Zsilinszky-ut 29. kérem.

Keresem komoly úr ismeretségét házasság céljából

30-40. „Jó üzletesszony” jelígre a kiadóba

50 éves, jólszituált, teljesen független kereskedő

nősülne vagy benősülne

Leveléket „Nem magas” jelígre kérem.

Megismerkednék olyan sportot kedvelő

kelő önkritikával bíró, intelligens, 22-26 éves hölgyvel, aki mint jómagam, szereti a természetet, a turisztikát, evezést, motorizációt, stb.,

házasság céljából.

„Közös szórakozással egy uton” jelígre Boroshoz, Andrassy-ut 54.

Két muszós özvegy, jólbevezetett szűcs-műhelyvel, szűcs vagy szabó, esetleg kereskedőhöz. 50-60-ig, vidékre is

férjhezmenne.

Jelíge: „Boldogság 36”.

Férjhezadnám

kizárólag önálló iparoshoz vagy kereskedőhöz, 25 éves, csinosnak mondott leányomat. Hozomány: 5000 forint, bútor és kolengye. Jelíge „Várlak” a kiadóba.

A VAC HIREI

Birkózó-szakosztályunk a fűtellen tornacsarnokban egészséges versélyeztetése nélkül nem folytathatja gyakorlatait. Egyelőre febr. 3-ig, a tanítás megkezdéséig uránigjót elhalasztja.

Tenisz-szakosztályunk szervezkedését megkezdte a tavaszi idényre. Jelentkezéseket a klub központjában Rejtő László és Taub Lajos szakosztályvezetők vesznék át.

A kosárlabda kegyeleti körmérkőzésen a tenisz-szakosztály is résztvesz egy csapatot. Ezzel együtt már 15-re szaporodott a résztvevő csapatok száma.

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (órajavítás)

VII. Wesseleny-ut. 9., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

VÉTELI Tel.: 422-345. ELADASI

Goldné

a zsidó urikörök legmegbízhatóbb házasságközvetítője! VII., Alsóerdősor 8. földszint 2. Uj telefonszám: 221-349.

Férjhez mennék

Deportált özvegy vagyok, ismeretség hiányában ezuton keresek egy 55-60-ig, egészséges, önálló kereskedőt vagy iparost.

En egy molett, mindenki által szépnek és csinosnak mondott jó üzletesszony és elsőrangú gazdaszöny vagyok, kétszobás, összkomfortos, nagyon szép lakással rendelkezem és biztos havi jövedelemmel. „Szeretel” jelígre a kiadóba.

Orth. körökben férfi ismeretséggel bíró sadchen

adja le címét „Komoly” jelígre a kiadóba.

24 éves,

magas, intelligens, állami tisztviselő benősülne vagy nősülne némi hozománnyal. „Fényképes válasz” jel. a kiadóba.

40 éves, önálló keresettel és berendezett lakással rendelkező muszós özvegye férjhez menne

igazi otthonra, szeretetre vágó, keresettel rendelkező urhoz. „Lehet vidéki is 1947” jelígre a kiadóba.

46 éves, komoly, jömegjelenésű urasszony vagyok, ki deportálásból kálolyólag elvesztettem férjemet, ki órák-ékszerész volt. Keresek egy élettársat,

komoly, jömegjelenésű, intelligens embert, 48-52 évesig. Nagyobb vidéki városban illatszertárral, valamint egy modernül berendezett öröklakással rendelkezem. Egyéb vagyonom is van. Órák-ékszerészek előnyben. Választ kerek a kiadóba „Tavasza esküvő” jelígre.

44 éves, csinosnak mondott urasszony, ki deportálásban elvesztette férjét. Nagyobb vidéki városban textil-üzlettel és berendezett lakással rendelkező, feltétlenül intelligens, jömegjelenésű, 48-52 év körüli uriember ismeretségét keresi.

házasság céljából.

Válaszokat kerek „Boldog házasság” jelígre a kiadóba.

KERESSEM azt a 28-35-ig, intelligens, jólszituált férfit, aki szintén jómódu, 25 éves leányomnak, ki melegsívő, finom, bájos teremtés, megértő

élettársa lenne.

„Szülők vágya” jelígre a kiadóba.

Vidéki városban lakó

47 éves, önálló gazdálkodó, 35-40 év közötti

élettársat keres

50 ezerrel. „Házias” jel. a kiadóba.

Legszebb frakk- és szmoking-öltöny-kölcsönzés

WILD. KAZÁR-UTCA 2.

Használt ruha vétel — eladás.

Társaságbeli legdíszkrétebb házasságközvetítő, Doktorné

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

25 éves,

csinosnak mondott, elvált, jómódu,

svéd állam-polgársággal rendelkező magyar nő

keresi olyan magyar, zsidó, 30 év körüli fiatalember ismeretségét, ki hajlandó lenne vele Svédországban élni. Svéd vízum elnyerését vállalom. „Fényképes levelek előnyben” jelígre a kiadóba.

Deportálásból egyedülmaradt, 41-es, kitűnő megjelenésű, nyelveket beszélő, intelligens, vidéki kereskedő, ételköpes üzembe, vállalatba, kereskedésbe

benősülne,

ahol komoly munkaerőre is szükség van. Kalandot keresők, közvetítők kíméljenek, már unom őket. Csakis komoly zsidó urcsaládok leveleit „Gyermek nem akadály” jelígre Blockner hirdetőjébe, Városház-utca 10.

Biztos egzisztenciájú, 46 éves, szombattartó VIDEKI KERESKEDŐ feleségül keres

orth. kóser háztartáshoz ragaszkodó, 30-38 éves, inkább magas, csakis szép, csinos, intelligens nő. Anyagi rész mellékes. „Érdekmentes” jelígre a kiadóba.

Magányos, 50 éves nő,

házasság céljából

megismerkedne 55-60 év körüli, urral, nyugdíjas vagy jobb iparossal. Berendezett lakásom, vidéken háza van. „Megértő 50” jelígre a kiadóba.

Már sok szerencsés boldog házasságot

hozott létre díszkréten MÉLTÓNÉ, Budapest, IX., Erkel-utca 4. II. 19. Hétköznapi 4-6-ig fogad. Válaszboríték. Kitűnő benősülések.

Munkaszolgálatos özvegye

21 éves, intelligens

férjet keres.

„Szolid” jel. Boros hirdetőbe, Andrassy-ut 54.

26 éves,

érettiségtől, jólszituált (162 cm), orth. fiatalember (amerikai. állad-vittel)

keresi élettársát.

Hozzáilló, jómódu, csinos, házias, szombattartó urleányok fényképes leveleit „Uj remények” jelígre a kiadóba kérem.

A zsinagóga naptára

Január 30, esütörtök: Sövár 9, péntek: 10, szombat: 11, vasárnap: 12, hétfő: 13, kedd: 14, szerda: 15, esütörtök: 16.

Szombaton, február 1-én hétfő szidra: Bösülách, háftóra: Bírák IV, 4-V, 31.

Imaidék:

Ima-házak	Péntek		Szombat		Hétfő nap	
	este	reggel	d. a	d. a	este	reggel
Dohány	7/45	7/15	7/11	5/540	7/3/45	
Rumbach	7/45	7/10	7/10	5/540	7/3/45	
Bethlen	7/45	7/10	7/10	5/540	7/3/45	
Csáky	7/45	7/10	7/10	5/540	7/3/45	
Dózsa	7/45	7/10	7/10	5/540	7/3/45	
Nagyfuv.	7/45	8	—	5/540	7/3/45	
Páva	7/45	9	—	5/540	7/3/45	
Zugló	7/45	7/10	7/10	5/540	7/3/45	
Fiúvárah.	7/45	7	—	5/540	7/3/45	
Leányvár.	7/45	7	—	5/540	7/3/45	

Péntek esti gyertyagyújtás: 4 óra 35 perckor.

A budai istentiszteletek ideje. Január 31., pénteken este 7/45 órakor, február 1., szombaton d. e. 7/11 órakor a II., Torockó-u. 6. b. sz. alatti imaházban szombaton reggel 8 órakor. Február 1-én d. u. 7/15 órakor. Febr. Sabbat a III., Zsigmond-utca 49. sz. a. tanácsteremben. Dr. Benoschofsky Imre főrabbi. „Fejezet a vallásbölcseletről”. Arató Sándor: „A zsidóság szerepe a reformáció idejében”. Istentiszteletek helye. III., Zsigmond-utca 49., XI., Bocskay-ut 37., II., Torockó-u. 6/b és péntek esténként II., Fő-utca 12. szám alatt.

Óbudai templom: III., Zichy-utca 9., péntek és ünnep este 7/45 órakor, szombat és ünnep d. e. 9 órakor.

Ismeretség

hiányában keresem komoly ur ismeretségét.

házasság céljából.

„Videket kedvelő” jel. a kiadóba.

Önálló

35 éves fiatalember

házasság céljából

jövedelemmel rendelkező, házias, csinos leány ismeretségét keresi. „Középmagas” jelígre a kiadóba.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Sip-ut. 12. — Telefon: 423-930

Kiadóutajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

ROÓZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műterületen a körforgóképeken. Fel. nyomdavezető: Margittay Anna